

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Г.Г. Лисак, О.В. Жилякова, А.В.Микитась

ЦИФРОВІ ФІНАНСИ

**Методичні рекомендації до практичних занять, самостійної
роботи та виконання індивідуальних завдань
(4 кредити)**

Харків
2025

Рецензенти:

доктор екон. наук, проф. В.А.Гросул
доктор екон. наук, проф. Н.Б.Кащена

Рекомендовано до видання кафедрою фінансів, банківської справи та страхування Державного біотехнологічного університету, протокол №10 від 20.01.2025 року

Цифрові фінанси : Методичні рекомендації до практичних занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань (4 кредити). – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2025. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.

Методичні рекомендації до практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Цифрові фінанси» складені відповідно до програми навчальної дисципліни. Посібник містить методичні поради до вивчення кожної теми з викладенням основних питань і завдань для самоперевірки, методичні рекомендації для набуття практичних навичок, які включає в себе питання для обговорення та дискусій, індивідуальні, практичні та ситуаційні завдання, що пропонуються для проведення семінарських та практичних занять.

Призначено для студентів економічних спеціальностей вищих закладів освіти, аспірантів, викладачів, наукових і практичних працівників.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Цифрові фінанси» входить до циклу дисциплін професійного спрямування підготовки бакалаврів за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Цифрові фінанси» призначені для підтримки студентів у процесі засвоєння матеріалу та розвитку практичних навичок, необхідних для ефективного використання цифрових фінансових інструментів у професійній діяльності.

Практичні заняття є важливою складовою курсу, оскільки вони дозволяють студентам закріпити теоретичні знання, отримані під час лекцій, та застосувати їх у реальних умовах.

Метою практичних занять є закріплення знань та розвиток навичок студентів у використанні цифрових фінансових інструментів через аналіз реальних кейсів і заохочення критичного мислення щодо нових технологій у фінансовій сфері.

Кожне практичне заняття має короткий огляд теми заняття, її значення та зв'язок з іншими аспектами курсу; викладення ключових концепцій і інструментів, які будуть розглядатися під час заняття; виконання практичних завдань, кейсів, аналізу ситуацій, роботи з цифровими фінансовими платформами тощо; групове обговорення виконаних завдань, аналіз отриманих результатів, виявлення помилок та їх обговорення та підведення підсумків заняття, акцентування уваги на важливих аспектах та рекомендації для самостійного вивчення.

Студентам рекомендується ознайомитися з додатковими інформаційними джерелами, науковими статтями, а також практичними кейсами, які допоможуть глибше зрозуміти теми, що розглядаються на заняттях. Список рекомендованої літератури та ресурсів надано окремо.

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Цифрові фінанси» створені для того, щоб допомогти студентам максимально ефективно засвоїти матеріал курсу та підготуватися до професійної діяльності у сфері фінансів. Практичні заняття сприятимуть розвитку необхідних компетенцій та впевненості у використанні цифрових фінансових інструментів у реальному світі.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИФРОВІ ФІНАНСИ»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна повна форма навчання	денна прискорена форма навчання	заочна повна форма навчання	заочна прискорена форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань D2 Бізнес, адміністрування та право	нормативна			
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 2		2-й	1-й	2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр			
Загальна кількість годин – 120 год.		3-й	1-й	3-й	1-й
		Лекції			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,5	Рівень вищої освіти: бакалавр	30 год.	30 год.	6 год.	6 год.
		Практичні, семінарські			
		30 год.	30 год.	4 год.	4 год.
		Лабораторні			
		-	-	-	-
		Самостійна робота			
		60 год.	60 год.	110 год.	110 год.
		Індивідуальні завдання:			
8 год.	8 год.	8 год.	10 год.		
Вид контролю: іспит					

2 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ЦИФРОВІ ФІНАНСИ

№ теми	Назва розділів, тем курсу
	Вступ
1.	Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці
2.	Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги
3.	Сучасні платіжні системи
4.	Розвиток фінансових технологій
5.	Віртуальна валюта. Біткоїн та технологія блокчейн
6.	Електронна комерція в Україні
7.	Електронні державні закупівлі. Система Prozorro
8.	Краудтехнології у фінансуванні інноваційних проектів. Краудфандинг. Краудсорсинг
9.	Мікроінвестиційні платформи та їх значення
10.	Ціфрові фінанси та безпека угод
11.	Фінансова інклюзія та фінансовий інжиніринг
12.	Цифровізація страхового ринку
13.	Цифрові тренди у сфері оподаткування: зарубіжний досвід та перспективи для України

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Предмет і методи дисципліни «Цифрові фінанси», її місце в системі підготовки спеціалістів економічного спрямування. Роль дисципліни «Цифрові фінанси» у формуванні професійних навичок висококваліфікованих спеціалістів.

Логічна структура курсу «Цифрові фінанси». Зміст та завдання вивчення курсу «Цифрові фінанси». Огляд рекомендованої літератури.

Тема 1

Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці

Основні положення цифровізації: визначення цифровізації, її мета та характеристики. Цифровізація як інструмент.

Принципи цифровізації в Україні: рівність доступу; створення переваг; економічне зростання; розвиток інформаційного суспільства; міжнародне співробітництво; стандартизація; довіра і безпека; державне управління

Етапи розвитку цифрової економіки: Індустрія 1.0: Механічне виробництво, що розпочалося в кінці XVIII століття; Індустрія 2.0: Впровадження електричних технологій на початку XX століття; Індустрія 3.0: Цифрова революція (1969-2012), пов'язана з обчислювальною технікою; Індустрія 4.0: Сучасна ера, що характеризується кіберфізичними системами та інтеграцією фізичної і цифрової реальності.

Опис впливу цифрових технологій на фінансовий сектор, зокрема на банківські та фінансові послуги. Технології, такі як штучний інтелект, мобільні додатки та аналітика великих даних, змінюють традиційні способи надання фінансових послуг, забезпечуючи більший доступ, вибір і ефективність для споживачів і компаній.

Інституційно-правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні: роль держави; виклики; нормативно-правова база.

Тема 2

Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги

Онлайн-банкінг – це система, що дозволяє здійснювати банківські операції через Інтернет. Це зручний спосіб управління фінансами, який надає доступ до банківських послуг без необхідності відвідувати відділення банку.

Класифікація онлайн-банкінгу: за типом послуг; а типом клієнтів; за формою доступу; за географічним принципом; за технологією.

Історія розвитку он-лайн банкінгу.

E-banking, або електронний банкінг, має безліч переваг і недоліків як для клієнтів, так і для банків. Переваги e-banking для клієнтів: зручність; швидкість;

доступність інформації; економія часу. Переваги e-banking для банків: зниження витрат; автоматизація процесів; розширення клієнтської бази; збір даних. Недоліки e-banking для клієнтів: безпека; технічні проблеми; недостатньо особистого спілкування; складність використання. Недоліки e-banking для банків: витрати на технології; конкуренція; проблеми з довірою; непередбачувані витрати.

Мобільний та інтернет-еквайрінг, як сучасні рішення для обробки безготівкових платежів, які стають все більш популярними серед підприємців і бізнесів різного масштабу.

Тема 3

Сучасні платіжні системи

Платіжна система — це комплекс організацій, технологій і процедур, які забезпечують проведення фінансових операцій між учасниками. Суть платіжної системи є її функціональність: платіжні системи забезпечують можливість безготівкових розрахунків, що включають перекази грошей, платежі за товари та послуги, а також інші фінансові операції. Учасниками платіжної системи можуть бути банки, фінансові установи, мерчанти (торговці), а також кінцеві споживачі. Платіжні системи використовують різноманітні технології, такі як електронні платіжні засоби (карти, мобільні додатки) і платіжні шлюзи.

Значення платіжної системи: платіжні системи сприяють зменшенню витрат на обробку готівкових розрахунків та підвищенню швидкості фінансових операцій. Забезпечують захищеність і конфіденційність фінансових транзакцій, знижуючи ризик шахрайства. Платіжні системи можуть підвищити доступність фінансових послуг для населення, зокрема в регіонах з обмеженим доступом до банківських установ.

Правова основа діяльності платіжної системи: національне законодавство; ліцензування; міжнародні стандарти.

Платіжні інновації та кешлес в Україні: мобільні платежі; технології NFC; електронні гроші; розвиток fintech-компаній; інтеграція з e-commerce; зміни в законодавстві; підвищення фінансової грамотності.

Тема 4

Розвиток фінансових технологій

Фінансові технології (FinTech) — це інноваційні технології, які використовуються для забезпечення та вдосконалення фінансових послуг. Сутність фінансових технологій полягає в автоматизації та оптимізації фінансових процесів, зменшенні витрат, підвищенні доступності фінансових послуг, а також у забезпеченні кращого користувацького досвіду.

Класифікація фінансових технологій: за типом послуг; за технологічними аспектами; за цільовою аудиторією; за географічним охопленням.

Переваги та недоліки FinTech. Типи FinTech проектів: платіжні системи; кредитування; інвестиційні платформи; блокчейн та криптовалюти;

страхування (InsurTech); фінансові аналітичні інструменти; регуляторні технології (RegTech); банківські технології (BankTech); фінансові навчальні платформи.

Стратегія розвитку FinTech в Україні до 2025 року.

Тема 5

Віртуальна валюта, біткоїн та технологія блокчейн

Віртуальна валюта — це цифровий або електронний актив, який використовується як засіб обміну. Вона може існувати в різних формах, включаючи ігрові валюти, бонуси або навіть валюти, які використовуються в певних онлайн-платформах. Віртуальні валюти зазвичай не мають підтримки держави або фізичних активів.

Криптовалюта — це специфічний вид віртуальної валюти, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки та анонімності транзакцій. Криптовалюти, такі як Bitcoin, Ethereum та інші, працюють на основі технології блокчейн, яка є дистрибуційною базою даних, що забезпечує прозорість та незмінність записів.

Основні характеристики криптовалют: децентралізація; безпека; анонімність; обмежена пропозиція.

Цифрові валюти центральних банків (ЦВЦБ), або CBDC (Central Bank Digital Currency), — це цифрові форми національних валют, які випускаються і регулюються центральними банками. Вони відрізняються від криптовалют, таких як біткоїн, тим, що є централізованими і підтримуються державою. Основні характеристики та приклади реалізації ЦВЦБ: Китай вже тестує свою цифрову юань, яка активно впроваджується в різних містах. Шведський центральний банк (Riksbank) розробляє e-krona як відповідь на зростання безготівкових платежів. Європейський центральний банк вивчає можливість впровадження цифрового євро.

Технологія блокчейн: сутність та застосування у фінансовому секторі: криптовалюти; розрахунки та перекази; контракти та угоди; верифікація та ідентифікація; торгівля та облік активів; управління ризиками; аудит та звітність. Недоліки та перспективи.

Тема 6

Електронна комерція в Україні

Сутність та основні види електронної комерції: B2C (Business to Consumer) - бізнес-продаж товарів або послуг безпосередньо споживачам. B2B (Business to Business) - продаж товарів або послуг між підприємствами. C2C (Consumer to Consumer) - угоди між споживачами, зазвичай через платформи, які забезпечують умови для таких транзакцій (наприклад, OLX, eBay). C2B (Consumer to Business) - моделі, де споживачі пропонують свої продукти або послуги бізнесу (наприклад, фріланс-платформи). G2C (Government to Consumer) - електронні послуги, які надаються державою споживачам

(наприклад, онлайн-сервіси для отримання довідок). G2B (Government to Business) - електронні послуги, які надаються державними органами бізнесу (наприклад, податкові декларації).

Переваги та недоліки e-commerce.

Електронний консалтинг - це надання консультаційних послуг через Інтернет. Він включає в себе: стратегію розвитку бізнесу; аналіз ринку; консультації з управління проектами; оцінку фінансових ризиків.

Електронний консалтинг дозволяє компаніям отримувати доступ до експертів з різних областей, не обмежуючи себе географічно.

SMM-маркетинг (Social Media Marketing) - це просування продуктів і послуг через соціальні мережі. Основні елементи SMM включають: створення контенту; взаємодію з користувачами; рекламу; аналіз результатів.

Тема 7

Електронні публічні закупівлі. Система PROZORRO

Нормативно-правове регулювання електронної системи публічних закупівель в Україні базується на законодавчих актах, які визначають принципи, процедури та вимоги до проведення закупівель. Основним документом є Закон України «Про публічні закупівлі», який встановлює правила щодо прозорості, конкурентності та ефективності використання бюджетних коштів. Розробляються також підзаконні акти та нормативні документи, які регулюють деталі функціонування електронної системи.

Загальні умови здійснення публічних закупівель передбачають дотримання принципів відкритості, добросовісної конкуренції, недискримінації учасників та забезпечення рівного доступу до публічних закупівель. Закупівлі можуть здійснюватися через різні процедури, такі як відкриті торги, переговорна процедура, або процедура запиту цінових пропозицій. Важливою умовою є також дотримання строків та регламентів, що встановлюються законодавством.

Електронна система публічних закупівель Prozorro.з Система забезпечує проведення публічних закупівель в Україні. Вона була запроваджена для підвищення прозорості та ефективності процесу закупівель. Система дозволяє учасникам подавати свої пропозиції, а замовникам – здійснювати оцінку та вибір постачальників в електронному форматі. Prozorro включає в себе функції моніторингу, аналітики та звітності, що сприяє контролю за використанням бюджетних коштів та запобіганню корупції.

Електронна система публічних закупівель Prozorro – це інноваційна платформа, яка була запроваджена в Україні для забезпечення прозорості, відкритості та ефективності процесу державних закупівель. Основна мета системи – зменшити корупційні ризики, підвищити конкурентність та заощадження бюджетних коштів.

Основні характеристики Prozorro: прозорість; конкуренція; електронний формат; універсальність; безкоштовність; автоматизація.

Принципи роботи Proorro: відкритість; справедливість; конкурентність; контроль і моніторинг; легкість доступу; інновації.

Proorro стала важливим інструментом у боротьбі з корупцією в Україні, забезпечуючи більш ефективне та прозоре використання бюджетних коштів.

Тема 8

Фінансовий маркетплейс та краудфандинг

Фінансовий маркетплейс — це платформа, що об'єднує різноманітні фінансові послуги та продукти, пропонуючи їх споживачам у зручному форматі. Основна мета фінансового маркетплейсу полягає в спрощенні процесу пошуку, порівняння та отримання фінансових послуг, таких як кредити, страхування, інвестиції, депозитні рахунки тощо.

Основні характеристики фінансового маркетплейсу: універсальність; зручність; порівняння; прозорість; технології; безпека.

Переваги фінансового маркетплейсу: знижені витрати на пошук і отримання фінансових послуг; ширший вибір продуктів і послуг; можливість знайти найкращі умови та пропозиції; зручність використання та доступність з будь-якого місця з інтернетом.

Краудфандинг — це метод збору фінансування для проектів, підприємств або соціальних ініціатив за рахунок внесків великої кількості людей, зазвичай через онлайн-платформи. Він дозволяє авторам проектів залучати кошти безпосередньо від зацікавлених осіб, минаючи традиційні фінансові інститути.

Основні види краудфандингу: донорський краудфандинг (Donation-based crowdfunding); нагородний краудфандинг (Reward-based crowdfunding); еквітивний краудфандинг (Equity-based crowdfunding); краудлендінг (Crowdlending); мікрофінансування (Microfinance).

Вітчизняні та зарубіжні краудфандингові платформи.

Тема 9

Мікроінвестиційні платформи та їх значення

Мікроінвестиційні платформи - це фінансові сервіси, які дозволяють користувачам інвестувати невеликі суми грошей. Основні характеристики: доступність; диверсифікація; технологічні інновації; освіта.

Автоматичний інвестиційний план (AIP) — це стратегія, яка дозволяє інвесторам автоматизувати процес інвестування. Основні аспекти AIP: регулярні внески; середня вартість; економія часу; система управління ризиками

Робо-едвайзери — це автоматизовані платформи, які надають інвестиційні послуги з використанням алгоритмів та технологій, щоб управляти портфелями інвесторів.

Переваги: низькі комісії; доступність; автоматизація; персоналізовані рішення.

Недоліки: обмежене спілкування; недостатня гнучкість; технологічні

ризиками; відсутність емоційного аналізу.

Тема 10

Цифрові фінанси та безпека угод

Національна система кібербезпеки – це комплекс заходів, організаційних структур, технологій і процедур, спрямованих на забезпечення захисту інформаційних ресурсів та інфраструктури держави від кіберзагроз. Основними складовими цієї системи є: законодавча база: нормативно-правові акти, що регулюють питання кібербезпеки, забезпечують права та обов'язки організацій і громадян у сфері кіберзахисту. Організаційні структури: державні органи, які відповідають за координацію дій у сфері кібербезпеки, зокрема, Міністерство цифрової трансформації, Національна поліція, Служба безпеки України. Технологічні засоби: програмне забезпечення, апаратура та інші технології, що використовуються для захисту інформаційних систем. Освіта та підготовка кадрів: програми навчання, освітні ініціативи, які сприяють підвищенню рівня обізнаності населення та професіоналів у сфері кібербезпеки. Співпраця: взаємодія між державними органами, приватним сектором, міжнародними організаціями для обміну інформацією, знаннями та досвідом у сфері кібербезпеки.

Центри управління безпекою (SOC) і Центри реагування на кіберзагрози (CERT) є ключовими елементами національної системи кібербезпеки, які забезпечують моніторинг, виявлення та реагування на інциденти безпеки.

Створення цих центрів передбачає: нормативно-правове забезпечення; фінансування; співпраця з міжнародними організаціями; навчання персоналу.

Основні аспекти безпеки інтернет-банкінгу в Україні: шифрування даних; аутентифікація; моніторинг транзакцій; навчання клієнтів; співпраця з правоохоронними органами

Тема 11

Цифрова фінансова інклюзія та фінансовий інжиніринг

Цифрова фінансова інклюзія — це процес забезпечення доступу до фінансових послуг через цифрові канали для всіх верств населення, включаючи тих, хто традиційно не мав доступу до банківських послуг. Це може включати використання мобільних додатків, онлайн-банкінгу, електронних гарантів та інших технологій, які дозволяють людям управляти своїми фінансами, отримувати кредити, здійснювати платежі та зберігати гроші без необхідності фізично відвідувати банки.

Основні компоненти цифрової фінансової інклюзії: доступність: Забезпечення доступу до Інтернету та цифрових пристроїв (смартфонів, комп'ютерів) для всіх категорій населення. Освіта: Підвищення рівня фінансової грамотності, щоб люди розуміли, як користуватися цифровими фінансовими інструментами. Безпека: Гарантування безпеки транзакцій та захист особистих даних користувачів. Інновації: Використання нових

технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект та фінансові технології (FinTech), для розробки нових фінансових продуктів і послуг. Регуляція: Створення сприятливого правового середовища для розвитку цифрових фінансових послуг, що включає захист прав споживачів і боротьбу з фінансовими злочинами.

Фінансовий інжиніринг — це дисципліна, що поєднує фінансові теорії, математичні моделі, статистику та комп'ютерні технології для створення нових фінансових продуктів, оптимізації фінансових процесів і управління ризиками. Основна мета фінансового інжинірингу — розробка інноваційних рішень для вирішення складних фінансових завдань.

Роль фінансового інжинірингу: створення нових фінансових продуктів; управління ризиками; оптимізація портфелів; аналіз даних; автоматизація процесів.

Тема 12

Цифровізація страхового ринку

InsurTech — це термін, що позначає інноваційні технології та рішення, які трансформують страхову індустрію. Ці технології використовуються для оптимізації процесів, покращення взаємодії з клієнтами, зниження витрат та підвищення ефективності.

Склад InsurTech технологій: 1. Аналіз даних та великих даних (Big Data): використання великих обсягів даних для оцінки ризиків, прогнозування поведінки споживачів та персоналізації страхових продуктів. 2. Машинне навчання та штучний інтелект (AI): автоматизація процесів оцінки ризиків, обробки заявок, виявлення шахрайства та прогнозування збитків. 3. Блокчейн: забезпечення прозорості та безпеки в укладенні договорів, обробці вимог та управлінні даними клієнтів. 4. Мобільні додатки: створення зручних інтерфейсів для взаємодії клієнтів зі страховими компаніями, включаючи подачу заявок, управління полісами та отримання консультацій. 5. IoT (Інтернет речей): використання сенсорів та пристроїв для моніторингу ризиків у реальному часі (наприклад, у страхуванні автомобілів або домашнього майна). 6. Роботизовані процеси автоматизації (RPA): автоматизація рутинних завдань, таких як обробка документів та управління даними, що дозволяє знижувати витрати та підвищувати швидкість обслуговування.

Характеристики InsurTech рішень: гнучкість та адаптивність; персоналізація; прозорість; ефективність; інноваційність; взаємодія з клієнтами.

Перспективи для розвитку цифрового страхування в Україні.

Тема 13

Цифрові тренди у сфері оподаткування: зарубіжний досвід та перспективи

Цифровізація сфери оподаткування є важливим кроком у модернізації фінансових систем країн. Багато держав впроваджують різноманітні

інноваційні рішення, щоб зробити процес збору податків більш ефективним, прозорим і зручним як для платників податків, так і для податкових органів. Приклади зарубіжного досвіду в цій сфері.

Стан цифрового оподаткування в Україні: законодавча база; електронні послуги; оподаткування цифрових компаній; міжнародні зобов'язання.

Перспективи розвитку: зростання електронної комерції; впровадження нових технологій; покращення співпраці з бізнесом; навчання та підвищення кваліфікації.

4 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1

Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці

Мета теми: засвоєння, закріплення, поглиблення та систематизація знань щодо розуміння суті цифрових фінансів, їх структури, функцій та впливу на економічні процеси в умовах сучасного світу.

План вивчення теми

1. Поняття цифровізації та цифрової економіки.
2. Суть та базові засади розвитку цифрових фінансів
3. Інституційно-правове оформлення розвитку цифрової економіки в Україні.

Методичні рекомендації

При вивченні першого питання необхідно визначити сутність таких понять як:

1. Цифровізація - це процес перетворення традиційних форм діяльності, інформації та послуг у цифровий формат. Це може включати автоматизацію процесів, використання цифрових технологій для збору, зберігання та обробки даних, а також впровадження нових форм взаємодії з клієнтами.

2. Цифрова економіка - це економічна діяльність, яка базується на цифрових технологіях. Вона охоплює всі аспекти економічної діяльності, які використовують цифрові платформи, інтернет, електронну комерцію, цифрові фінансові сервіси тощо.

3. Електронна комерція - це процес купівлі та продажу товарів і послуг через інтернет. Це важлива складова цифрової економіки, яка змінює традиційні моделі бізнесу.

4. Цифрові технології - це інструменти та системи, які використовуються для створення, обробки та зберігання інформації в цифровій формі. До них належать програмне забезпечення, апаратні засоби, інтернет-технології тощо.

5. Дані - це інформація, яка збирається, обробляється і аналізується в рамках цифровізації та цифрової економіки. Великі дані (Big Data) грають особливу роль у цифровій економіці, оскільки вони дозволяють компаніям отримувати цінні інсайти.

6. Інновації - це нововведення, які виникають внаслідок використання цифрових технологій. Вони можуть бути як у продуктах, так і в процесах, і є важливим двигуном розвитку цифрової економіки.

7. Цифрова трансформація - це більш широкий процес, який охоплює не лише технологічні зміни, але й зміни в культурі, бізнес-моделях і стратегіях компаній у відповідь на вплив цифровізації.

8. Платформи - це онлайн-системи, які дозволяють взаємодію між різними учасниками (покупцями, продавцями, постачальниками послуг) і сприяють розвитку цифрової економіки.

Визначення цих понять створює основу для глибшого розуміння процесів, що відбуваються в контексті цифровізації та розвитку цифрової економіки.

Розкриття другого питання варто почати із визначення сутності цифрових фінансів (електронні платформи, мобільні додатки, криптовалюти та ін.) та їх відмінності від традиційних фінансів.

Окремої уваги заслуговує вивчення технологій, які стоять за цифровими фінансами. А саме – з'ясування того, що таке блокчейн, його ролі у фінансових транзакціях. Ознайомитись із розвитком штучного інтелекту (AI) та машинного навчання у фінансовому секторі. Розглянути використання Big Data для аналізу фінансових даних.

З'ясувати, які існують системи платежів і переказів, угрупувавши їх належним чином (електронні платіжні системи (PayPal, Stripe, Revolut; мобільні гаманці та їх вплив на фінансові послуги; міжнародні перекази та їх цифрові альтернативи).

Розгляд питань, пов'язаних із регулюванням і захистом прав споживачів у сфері фінансових послуг, що надаються в цифровому форматі охоплюють правові аспекти цифрових фінансів доцільно проводити за наступними напрямками. Споживачі цифрових фінансових послуг мають право на інформацію, безпечні транзакції, захист особистих даних та справедливі умови надання послуг. Законодавство може включати норми, що регулюють прозорість умов договорів, механізми захисту від шахрайства та способи вирішення спірних ситуацій.

У багатьох країнах існують спеціалізовані регуляторні органи, відповідальні за нагляд за фінансовими установами, що надають цифрові фінансові послуги. Ці органи забезпечують дотримання законодавства, контролюють ризики та можуть вводити нові правила для адаптації до швидко змінюваного цифрового середовища.

З ростом популярності цифрових фінансів зростає і кількість кіберзлочинів, таких як фішинг, злом акаунтів, викрадення особистих даних та шахрайство з фінансовими транзакціями. Це створює серйозні ризики для споживачів і фінансових установ.

У цифровому середовищі важливо забезпечити конфіденційність і безпеку особистої інформації клієнтів. Це включає в себе впровадження технологій шифрування, регулярний моніторинг систем безпеки та дотримання міжнародних стандартів захисту даних.

Таким чином, правові аспекти та виклики безпеки в цифрових фінансах є критично важливими для забезпечення стабільності та довіри до фінансової системи в умовах цифровізації.

Фінансові інновації та стартапи — це важливі елементи сучасної економіки, які трансформують традиційні фінансові послуги, адаптуючи їх до потреб сучасного суспільства за допомогою нових технологій. Тому у ході

подальшого опанування цього питання доцільним є розвитку фінансових технологій (FinTech) та їх впливу на ринок та розгляд прикладів успішних стартапів у сфері цифрових фінансів.

Вивчення цих аспектів допоможе отримати глибоке розуміння суті та основних засад розвитку цифрових фінансів, їхнього впливу на економіку та суспільство в цілому.

Вивчення питання інституційно-правового оформлення розвитку цифрової економіки в Україні є складним і багатогранним процесом. Перш за все слід звернути увагу на вивчення нормативно-правової бази. Проаналізуйте існуючі законодавчі акти, які регулюють цифрову економіку, зокрема закони про електронну комерцію, захист персональних даних, авторське право та інтелектуальну власність, а також закони, що стосуються фінансових технологій. Вивчіть нові законопроекти, які можуть вплинути на розвиток цифрової економіки, та їх вплив на бізнес-середовище.

Надалі слід оцінити роль державних органів, що відповідають за розвиток цифрової економіки, таких як Міністерство цифрової трансформації України. Визначить функції і відповідальності різних установ та організацій у сфері регулювання та підтримки цифрових технологій.

Окремої уваги заслуговують питання гармонізації з міжнародними стандартами. Варто визначити, в якій мірі українське законодавство відповідає міжнародним стандартам і практикам, таким як GDPR у Європейському Союзі. Проаналізуйте міжнародні угоди та співпраці в сфері цифрової економіки.

Важливим для забезпечення розвитку цифрових фінансів є державна підтримка. Тому надалі слід ознайомитись із Державними програми та ініціативи. А саме - ознайомтесь із державними стратегіями і програмами, спрямованими на розвиток цифрової економіки, таких як «Цифрова Україна». Вивчіть ініціативи, що підтримують стартапи, інновації та цифрову трансформацію в бізнесі.

В процесі вивчення питання слід визначити основні виклики, з якими стикається цифрова економіка в Україні, таких як кібербезпека, цифровий розрив, недостатня інфраструктура тощо. Проаналізуйте можливі правові колізії та прогалини у законодавстві.

З'ясуйте роль наукових установ, університетів та дослідницьких організацій у розвитку цифрової економіки. Вивчіть наукові публікації та дослідження, що стосуються інституційно-правових аспектів цифрової економіки. Дослідить вплив громадськості та бізнесу на формування політики в сфері цифрової економіки. Вивчіть роль громадських організацій та асоціацій у просуванні інтересів бізнесу та споживачів.

Вивчення цих аспектів допоможе скласти повну картину інституційно-правового оформлення цифрової економіки в Україні та зрозуміти, які кроки необхідно взяти для її подальшого розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Що таке цифрові фінанси і які основні компоненти цього поняття
2. Яка роль цифрових фінансів у розвитку сучасної економіки

3. Які основні переваги та ризики використання цифрових фінансів для споживачів та бізнесу
4. Які основні тенденції в цифрових фінансах можна виділити у 2023 році
5. Як цифрові фінанси впливають на фінансову інклюзію
6. Які регуляторні виклики стоять перед цифровими фінансами

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Розвиток фінансових технологій: історія та сучасні тенденції
2. Цифрові фінанси та їхній вплив на традиційні фінансові інститути
3. Криптовалюти: вплив на глобальну економіку та фінансові системи
4. Цифрові фінанси в умовах пандемії: нові виклики та можливості
5. Фінансова інклюзія через цифрові фінанси
6. Майбутнє цифрових фінансів: прогнози та тенденції

Тема 2

Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги

Мета теми: полягає в комплексному розумінні електронного банкінгу, його структури, переваг та викликів, що дозволить ефективно використовувати ці знання в практиці фінансових установ та для покращення досвіду користувачів.

План вивчення теми

1. Поняття та класифікація онлайн банкінгу. Мобільний банкінг.
2. Розвиток e-banking: світовий та вітчизняний досвід.
3. Переваги та недоліки e-banking для клієнтів та банків
4. Мобільний та інтернет еквайринг.

Методичні рекомендації

При розкритті питання про поняття та класифікацію онлайн-банкінгу, а також мобільного банкінгу, варто розглянути кілька ключових аспектів.

Перш за все - визначить поняття онлайн-банкінгу та зробіть огляд етапів розвитку онлайн-банкінгу: від появи перших банківських сайтів до сучасних технологій.

Онлайн-банкінг — це система, що дозволяє клієнтам банків виконувати фінансові операції через Інтернет. Це може включати доступ до рахунків, перекази, оплати рахунків, управління кредитами та інші послуги.

Вивчіть існуючі класифікації онлайн-банкінгу Як варіант -
- за способом доступу:

- 1) веб-банкінг — доступ через веб-браузер.

2) мобільний банкінг — доступ через мобільні додатки.

- за типом послуг:

1) базовий онлайн-банкінг — перевірка балансу, історія транзакцій.

2) розширений онлайн-банкінг — можливість інвестування, кредитування, управління фінансами.

- за типом клієнтів:

1) роздрібний онлайн-банкінг — послуги для фізичних осіб.

2) корпоративний онлайн-банкінг — послуги для бізнес-клієнтів.

Визначить сутність поняття «мобільний банкінг»: мобільний банкінг — це система, що дозволяє клієнтам здійснювати банківські операції через мобільні пристрої (смартфони, планшети). З'ясуйте основні функції мобільного банкінгу: перевірка балансу, перекази, оплата рахунків, управління картками, отримання кредитів тощо. Які переваги має мобільний банкінг: зручність, доступність 24/7, швидкість обробки транзакцій.

Окремої уваги заслуговує вивчення технології онлайн-банкінгу. Під час розгляду цього питання слід вивчити засоби безпеки (використання шифрування, двофакторна автентифікація, біометричні технології) та інтерфейс користувача (важливість зручності та простоти в користуванні)

З'ясуйте – які ризики має мобільний банкінг (ризики шахрайства та кіберзлочинів) та які вимоги висуваються до нього (дотримання норм і стандартів захисту даних).

Порівняйте традиційний та онлайн-банкінг: визначить переваги та недоліки обох форм банківських послуг.

Ці аспекти допоможуть вам всебічно розкрити питання про онлайн-банкінг та мобільний банкінг, їх особливості, переваги, виклики та майбутнє.

Вивчення питання розвитку e-banking (електронного банкінгу) з акцентом на світовий та вітчизняний досвід, варто почати із огляду історії розвитку e-banking в різних країнах та основні етапи впровадження електронних банківських послуг.

Далі, доцільним є визначення впливу технологій (інтернет, мобільні додатки, блокчейн) на розвиток e-banking та нові технологічні рішення, такі як штучний інтелект, біометрія, чат-боти.

Окремої уваги заслуговує вивчення законодавчого регулювання e-banking в різних країнах, зокрема в Україні. З'ясуйте, які вимоги до безпеки даних та захисту прав споживачів.

В процесі ознайомлення із стратегіями впровадження e-banking у банках різних країн, з'ясуйте роль традиційних банків vs. фінансових технологій (fintech) у розвитку e-banking.

Далі, проаналізуйте цільову аудиторію e-banking: демографічні характеристики, переваги та потреби та з'ясуйте, які основні проблеми, з якими стикається e-banking (безпека, довіра споживачів, технічні збої) та виклики для традиційних банків у конкуренції з fintech-компаніями.

Визначить тенденції, які можуть вплинути на майбутнє електронного банкінгу (наприклад, цифрові валюти, зміни в законодавстві). Які прогнози щодо подальшого розвитку e-banking.

З'ясуйте, який вплив e-banking на фінансову інклюзію та доступ до фінансових послуг для різних верств населення.

Зосередження на цих аспектах дозволить отримати комплексне уявлення про розвиток e-banking в Україні та світі, а також про його вплив на фінансову сферу.

Вивчення питання мобільного та інтернет-еквайрингу є важливим для розуміння сучасних фінансових технологій. Ось кілька ключових аспектів, на які варто звернути увагу:

Визначить - що таке еквайринг, мобільний еквайринг та інтернет-еквайринг? Які типи платіжних систем існують?

З'ясуйте - які технології використовуються для реалізації мобільного та інтернет-еквайрингу (наприклад, NFC, QR-коди, API)? Як працюють платіжні шлюзи?

Проаналізуйте популярні платіжні системи існують (PayPal, Stripe, Square, LiqPay, Fondy тощо) та визначить їхні особливості та переваги кожної системи?

Визначить ризики пов'язані з онлайн-платежами, та методи захисту даних використовуються (шифрування, токенизація).

Вивчить закони та нормативні акти регулюють еквайринг у вашій країні? Що таке PCI DSS та чому це важливо для бізнесу?

Проаналізуйте фактори, які впливають на зручність використання платіжних систем для кінцевих користувачів? Як забезпечити простоту та швидкість процесу оплати?

Вивчаючи питання - Мобільні додатки, варто зупинитися на розгляді питань: як інтегрувати платіжні рішення в мобільні додатки? Які практики рекомендуються для створення ефективного інтерфейсу?

Проаналізуйте сучасні тренди у сфері мобільного та інтернет-еквайрингу? Як змінюється поведінка споживачів у зв'язку з новими технологіями?

З'ясуйте прогнози щодо майбутнього мобільного та інтернет-еквайрингу та вплив новітніх технологій, такі як blockchain чи штучний інтелект на цю сферу.

Вивчення цих аспектів дозволить вам отримати комплексне уявлення про мобільний та інтернет-еквайринг, а також про його вплив на сучасну економіку та бізнес.

Питання для самоконтролю

1. Що таке електронний банкінг
2. Які основні види електронного банкіngu ви знаєте
3. Які переваги електронного банкіngu для споживачів
4. Які ризики пов'язані з електронним банкіngом
5. Які технології використовуються в електронному банкіngу
6. Як електронний банкінг впливає на традиційні банки
7. Які вимоги пред'являються до користувачів електронного банкіngu
8. Які функції зазвичай пропонують електронні банки

9. Які тренди та інновації спостерігаються в сфері електронного банкінгу
10. Які країни є лідерами в розвитку електронного банкінгу?***

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Електронний банкінг: визначення та основні складові
2. Класифікація електронного банкінгу: типи та форми
3. Переваги електронного банкінгу для споживачів
4. Електронний банкінг у порівнянні з традиційними банківськими послугами
5. Безпека електронного банкінгу: виклики та рішення
6. Вплив електронного банкінгу на фінансові установи
7. Технології, що підтримують електронний банкінг
8. Електронний банкінг у різних країнах: порівняльний аналіз
9. Майбутнє електронного банкінгу: тенденції та прогнози
10. Соціально-економічний вплив електронного банкінгу на суспільство

Тема 3

Сучасні платіжні системи

Мета теми: отримати глибоке розуміння сучасних фінансових технологій і їх впливу на економіку та суспільство в цілому

План вивчення теми

1. Суть, значення і правова основа діяльності платіжної системи.
2. Учасники платіжних систем та їх функції
3. Класифікація платіжних систем
4. Платіжні інновації та кешлес в Україні
5. Open banking в Україні

Методичні рекомендації

Вивчення питання про суть, значення і правову основу діяльності платіжної системи є важливим для розуміння фінансових процесів у сучасному світі.

Вивчення питання варто почати із визначення суті платіжної системи та її основних функцій.

Платіжна система – це сукупність організацій, технологій і процедур, які забезпечують здійснення фінансових операцій між учасниками.

Основними функціями платіжних систем є обробка платіжних транзакцій, забезпечення безпеки переказів, а також управління ризиками.

З'ясуйте значення платіжної системи. А саме -

- економічна стабільність: Платіжні системи сприяють стабільності фінансової системи, забезпечуючи ефективність і швидкість фінансових операцій.

- зручність для споживачів: Завдяки платіжним системам, споживачі отримують можливість швидко та безпечно здійснювати платежі, що підвищує загальний рівень комфорту в економіці.

- інновації: Платіжні системи сприяють розвитку нових фінансових технологій (FinTech), що веде до підвищення конкуренції та покращення якості послуг.

Діяльність платіжних систем регулюється національними та міжнародними законами, такими як закони про фінансові послуги, банки, електронні платежі тощо. Основними органами контролю є центральні банки, які встановлюють правила функціонування платіжних систем, контролюють їх безпеку та стабільність. У більшості країн оператори платіжних систем повинні отримувати ліцензії на здійснення своєї діяльності, що забезпечує додатковий рівень контролю. Тому важливим моментом вивчення є ознайомлення із правовою основою діяльності платіжної системи.

Основними елементами платіжної системи є учасники, технології та стандарти безпеки. Проаналізуйте кожен елемент.

Учасниками платіжних систем є банки, фінансові установи, підприємства та споживачі. Використання сучасних технологій, таких як блокчейн, мобільні додатки та інтернет-банкінг, є ключовим для функціонування платіжних систем. Важливим аспектом є дотримання стандартів безпеки, таких як PCI DSS, які забезпечують захист даних платіжних карток.

З'ясуйте, які виклики та тенденції мають сучасні платіжні системи. Основними є - зростання кіберзагроз вимагає постійного вдосконалення заходів безпеки; зміни в законодавстві можуть впливати на діяльність платіжних систем; розширення міжнародних платежів створює нові можливості, але й нові виклики в регулюванні.

Ці основні положення допоможуть краще зрозуміти, як функціонують платіжні системи, їх значення для економіки та правову базу, на якій вони ґрунтуються.

Вивчаючи питання «Учасники платіжних систем та їх функції», перш за все, слід визначити основних учасників платіжних систем: банки: роль комерційних, центральних банків та їх участь у платіжних системах. Фінансові установи: кредитні спілки, небанківські фінансові компанії. Платіжні системи: Visa, MasterCard, PayPal, та інші; їх роль як посередників. Користувачі: фізичні особи та бізнеси, які використовують платіжні системи для здійснення трансакцій. Регулятори: органи, які контролюють та регулюють діяльність платіжних систем.

Надалі - з'ясуйте та вивчіть функції учасників платіжних систем:

- обробка платежів: як учасники здійснюють обробку та підтвердження платежів.

- розрахунки: механізми, за якими відбуваються розрахунки між учасниками.

- верифікація: процес підтвердження особи та трансакцій.

- безпека: забезпечення безпеки та захисту даних у платіжних системах.

- інновації: впровадження нових технологій (наприклад, блокчейн, мобільні платежі).

Ці аспекти допоможуть отримати комплексне уявлення про учасників платіжних систем та їхні функції. Рекомендується також ознайомитися з актуальними дослідженнями та статтями на цю тему для отримання більш глибокого розуміння.

При вивченні третього питання слід зосередитися на визначенні критеріїв класифікації, а саме: за способом проведення платежів (онлайн/офлайн), за географічним охопленням, за рівнем автоматизації.

Окремої уваги заслуговує ознайомлення з різними типами платіжних систем (наприклад, міжбанківські, електронні, мобільні).

Для вивчення наступного питання слід ознайомитися із дослідженнями останніх платіжних інновацій (наприклад, контактні платежі, QR-коди, криптовалюти) та проаналізувати тренди на зменшення використання готівки в Україні, переваги та виклики кешлес-технологій.

Під час вивчення питання Open Banking в Україні, перш за все, слід звернути увагу на регуляторну базу. А саме, проаналізувати законодавство, що регулює Open Banking в Україні; ознайомитися з вимогами Національного банку України (НБУ) та інших регуляторних органів та розглянути вплив європейських директив (наприклад, PSD2) на українське законодавство.

Окремої уваги заслуговують технологічні аспекти, такі як архітектура та технології, що використовуються для реалізації Open Banking (API, протоколи та стандарти) та безпека даних та захист інформації при обміні даними між банками і третіми сторонами.

Надалі слід визначити суб'єктів Open Banking, вивчити користувацький та міжнародний досвід.

Ці напрями допоможуть глибше зрозуміти концепцію Open Banking, її вплив на фінансову систему України та можливості, які вона відкриває для споживачів і бізнесу.

Питання для самоконтролю

1. Що таке платіжна система і які її основні функції?
2. Які основні типи платіжних систем існують сьогодні?
3. Що таке електронні гроші і як вони працюють?
4. Які переваги і недоліки використання мобільних платіжних систем?
5. Які найбільш популярні платіжні системи в Україні та у світі?
6. Яка роль блокчейн-технологій у сучасних платіжних системах?
7. Як забезпечується безпека транзакцій в платіжних системах?
8. Які фактори впливають на вибір платіжної системи для бізнесу?
9. Що таке інтернаціональні платіжні системи і в чому їх особливості?
10. Як вплинула пандемія COVID-19 на розвиток платіжних систем?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Еволюція платіжних систем: від традиційних до цифрових.
2. Криптовалюти та їх вплив на платіжні системи.

3. Безпека в платіжних системах: виклики та рішення.
4. Мобільні платіжні системи: тенденції та перспективи.
5. Вплив фінансових технологій (FinTech) на платіжні системи.
6. Платіжні системи в електронній комерції.
7. Системи миттєвих платежів: переваги та недоліки.
8. Регулювання платіжних систем: міжнародні та національні аспекти.
9. Технології блокчейн у платіжних системах.
10. Соціальні платформи як платіжні системи.
11. Екологічні аспекти платіжних систем.

Тема 4

Розвиток фінансових технологій

Мета теми: полягає в отриманні знань та навичок, які допоможуть адаптуватися до змін у фінансовій сфері та використовувати нові можливості для розвитку.

План вивчення теми

1. Сутність фінансових технологій та їх класифікація.
2. Переваги та недоліки FinTech.
3. Типи FinTech проєктів.
4. Стратегія розвитку FinTech в Україні до 2025 року.
5. Цифрова фінансова інклюзія та її стан в Україні.

Методичні рекомендації

Фінансові технології (FinTech) — це інноваційні технології, що використовуються для надання фінансових послуг. Вони охоплюють широкий спектр застосувань, починаючи від онлайн-банкінгу і закінчуючи блокчейн-технологіями. Під час вивчення сутності фінансових технологій та їх класифікації, зверніть увагу на визначення сутності фінансових технологій, а саме - що таке фінансові технології? Які основні цілі та завдання вони переслідують?

Вивчення класифікації рекомендовано починати із з'ясування критеріїв для виділення окремих груп. Як варіант, можливі такі класифікаційні ознаки:

1) *за типом послуг:*

- платіжні системи: Наприклад, PayPal, Stripe, Venmo.
- кредитування: P2P-кредитування, мікрофінансування.
- інвестиційні платформи: Робо-консультанти, краудфандинг.
- страхування: InsurTech — використання технологій для поліпшення процесів у страхуванні.

- банківські послуги: Онлайн-банкінг, мобільні додатки від традиційних банків.

2) *за технологічною основою:*

- блокчейн: Використання дистрибутивних реєстрів для фінансових транзакцій.

- штучний інтелект та машинне навчання: Для аналізу даних, оцінки ризиків, автоматизації процесів.

- великі дані: Аналіз великих обсягів фінансових даних для прийняття рішень.

3) за цільовою аудиторією:

- споживачі: Продукти, що орієнтовані на кінцевого споживача.

- малі та середні підприємства: Послуги, які підтримують бізнеси в управлінні фінансами.

- великі корпорації: Рішення для управління великими фінансовими потоками та інвестиціями.

Загалом, вивчення фінансових технологій вимагає комплексного підходу, оскільки ця сфера постійно змінюється і розвивається.

При вивченні питань, пов'язаних із визначення переваг та недоліків FinTech, важливо звернути увагу на такі основні переваги:

- зручність та доступність: FinTech-рішення зазвичай пропонують користувачам зручні платформи для управління фінансами через мобільні додатки та веб-сайти, що дозволяє здійснювати операції в будь-який час і з будь-якого місця.

- швидкість обробки транзакцій: FinTech-компанії можуть забезпечити миттєві транзакції та зменшити час на проведення фінансових операцій.

- зниження витрат: Завдяки автоматизації та використанню нових технологій, багато FinTech-сервісів пропонують нижчі комісії та витрати в порівнянні з традиційними фінансовими установами.

- інноваційні рішення: FinTech-компанії часто впроваджують нові технології, такі як блокчейн, штучний інтелект та аналітика даних, що може призвести до покращення фінансових послуг.

- персоналізація: Збір та аналіз даних дозволяє створювати індивідуальні фінансові рішення, що відповідають потребам конкретних клієнтів.

В якості основних недоліків варто розглянути:

- безпека: Використання нових технологій може створити нові ризики для безпеки, такі як кібератаки, шахрайство або витік особистих даних.

- регуляторні питання: FinTech-компанії можуть стикатися з викликами в області дотримання норм і правил, що регулюють фінансовий сектор.

- нестабільність: Нові технології та моделі бізнесу можуть бути більш чутливими до змін у ринкових умовах, що може призвести до фінансових ризиків.

- обмежена довіра: Традиційні банки мають довгу історію та репутацію, тоді як нові FinTech-компанії можуть не викликати такої ж довіри у споживачів.

- технічні проблеми: збої в системах або неполадки можуть призвести до втрати доступу до коштів або послуг.

Вивчаючи наступне питання доцільним є вивчення типів FinTech проектів за угрупуванням:

- платіжні системи: Проекти, які спрощують процес платежів, такі як мобільні гаманці (Apple Pay, Google Pay) та системи електронних платежів (PayPal, Stripe).

- кредитування та позики: Платформи, які з'єднують позичальників із інвесторами або надають швидкі кредити без участі традиційних банків (наприклад, LendingClub, Prosper).

- управління особистими фінансами: Додатки, що допомагають користувачам відстежувати витрати, складати бюджети та планувати фінанси (наприклад, Mint, YNAB).

- інвестиційні платформи: Онлайн-сервіси для інвестування, включаючи роботизованих консультантів (Robo-Advisors) та краудфандингові платформи (Kickstarter, Indiegogo).

- страхування: FinTech-проекти в сфері страхування (InsurTech), які автоматизують процеси, полегшують покупку полісів або пропонують нові моделі страхування.

- блокчейн та криптовалюти: Проекти, пов'язані з використанням технології блокчейн для фінансових транзакцій та створення криптовалют (Bitcoin, Ethereum).

- регуляторні технології (RegTech): Рішення, які допомагають фінансовим установам дотримуватися нормативних вимог через автоматизацію та аналіз даних.

Ці моменти можуть служити основою для глибшого розуміння FinTech-сфери та її впливу на сучасну економіку.

При вивченні питань, пов'язаних із стратегією розвитку FinTech в Україні до 2025 року та цифровою фінансовою інклюдією, ознайомтеся з актуальними нормативно-правовими актами та ініціативами, що регулюють FinTech в Україні. Важливо зрозуміти, які зміни відбулися в законодавстві та які нові правила можуть бути введені.

Зверніть увагу на новітні технології, які впливають на фінансовий сектор, такі як блокчейн, штучний інтелект, великі дані та їхнє застосування в фінансах.

Вивчіть, як FinTech-компанії взаємодіють зі традиційними банками, платіжними системами та державними структурами.

Вивчіть статистичні дані про рівень фінансової інклюдії в Україні, включаючи доступ до банківських послуг, кредитів, страхування та інвестицій.

Ознайомтеся з державними та недержавними ініціативами, спрямованими на покращення фінансової інклюдії, такими як програми навчання фінансовій грамотності або доступ до мікрокредитування.

Порівняйте стан цифрової фінансової інклюдії в Україні з іншими країнами, щоб зрозуміти, де Україна знаходиться на глобальному фінансовому ринку.

Питання для самоконтролю

1. Що таке фінансові технології (FinTech)?
2. Які основні складові фінансових технологій?

3. Які основні тенденції в розвитку фінансових технологій спостерігаються в останні роки?

4. Які переваги та недоліки використання фінансових технологій для споживачів?

5. Як фінансові технології впливають на традиційні банки?

6. Яка роль регулювання у розвитку фінансових технологій?

7. Які приклади успішних FinTech-компаній ви можете навести?

8. Які етичні питання пов'язані з використанням фінансових технологій?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Вступ до фінансових технологій: історія та еволюція.

2. Блокчейн і криптовалюти: нові горизонти фінансових технологій.

3. Фінансові технології та банківська справа: виклики та можливості

4. Регуляторні виклики фінансових технологій

5. Штучний інтелект у фінансових технологіях: можливості і ризики

6. Фінансові технології в Україні: стан та перспективи розвитку

7. Кібербезпека у фінансових технологіях: загрози та рішення

8. Тренди у фінансових технологіях: прогнози та очікування

9. Фінансові технології для малого та середнього бізнесу

10. Роль фінансових технологій у сталому розвитку

11. Фінансові технології та інновації в інвестиціях

Тема 5

Віртуальна валюта Біткоїн та технологія блокчейн.

Мета теми: допомогти сформувати цілісне розуміння віртуальної валюти Біткоїн та технології блокчейн, їхніх можливостей та викликів.

План вивчення теми

1. Віртуальна валюта. Криптовалюти

2. Цифрові валюти центральних банків

3. Технологія блокчейн та її застосування у фінансовому секторі

Методичні рекомендації

Вивчення питання віртуальної валюти та криптовалют є досить складним і багатограним процесом. Ось кілька ключових аспектів, на які слід звернути увагу.

Перш за все, необхідно визначити сутність такого поняття як: «віртуальна валюта» і його відмінностей від «криптовалюти». Ознайомитись із принципами роботи блокчейн-технології.

Ознайомтеся із типологією криптовалют: основні криптовалюти (наприклад, Bitcoin, Ethereum), їх особливості та альткоїни та токени, їх призначення та технології.

Розгляньте, які існують основні загрози для користувачів (хакерські атаки, шахрайство) та як захистити свої активи (гаманці, двофакторна аутентифікація).

Ознайомтесь із правовим статусом криптовалют у різних країнах.

Вивчення питання цифрових валют центральних банків (ЦВЦБ) є актуальною темою в сучасній економіці. Основні аспекти, які варто розглянути, стосуються визначення та концепція ЦВЦБ: що таке цифрові валюти центральних банків, які відмінності існують між традиційними валютами, криптовалютами та ЦВЦБ.

Окремої уваги заслуговує розгляд технологій, що використовуються для створення ЦВЦБ (блокчейн, DLT) та заходам, націленим на забезпечення безпеки та конфіденційності транзакцій.

Важливим напрямом для вивчення є питання регулювання ЦВЦБ та взаємодії з існуючими фінансовими законами.

Цікавими для розгляду є глобальні тенденції у впровадженні ЦВЦБ та ролі міжнародних організацій (МВФ, Банк міжнародних розрахунків) у розвитку ЦВЦБ.

Опанування питання «Технологія блокчейн та її застосування у фінансовому секторі» варто почати із визначення - смарт-контракти — це програми, що виконуються на блокчейн-платформах, які автоматизують виконання умов угод. Вони представляють собою код, що містить правила та умови, на основі яких здійснюються транзакції. Коли умови смарт-контракту виконуються, контракт автоматично виконує певні дії, наприклад, переведення коштів або надання доступу до послуг.

У фінансових послугах смарт-контракти можуть використовуватися для автоматизації процесів, таких як кредитування, страхування та управління активами. Наприклад, у страхуванні смарт-контракт може автоматично виплачувати компенсацію в разі виконання певних умов, як-от затримка рейсу. У кредитуванні смарт-контракти можуть автоматично здійснювати виплати та нарахування відсотків, знижуючи ризики та витрати.

Далі слід розглянути напрями застосування блокчейну у фінансовому секторі.

Блокчейн революціонує платіжні системи, забезпечуючи швидкість та зниження витрат на міжнародні перекази. Завдяки дистрибуції даних в мережі, транзакції можуть здійснюватися без посередників, що зменшує час обробки і комісії.

Блокчейн дозволяє створювати децентралізовані платформи для кредитування, де позичальники можуть отримувати фінансування без традиційних банків. Смарт-контракти автоматизують процеси оцінки кредитоспроможності і управління ризиками.

На ринках капіталу блокчейн використовується для токенизації активів, що дозволяє знижувати бар'єри для входу на ринок і забезпечує більшу ліквідність. Трейдери можуть безпосередньо купувати та продавати токени, що представляють реальні активи.

Блокчейн забезпечує більшу прозорість і контроль над інвестиційними процесами. Інвестори можуть відстежувати історію активів у реальному часі, зменшуючи ризики шахрайства та підробок.

Розглядаючи переваги та недоліки блокчейн-технології у фінансах варто зосередитись на таких перевагах, як прозорість; безпека; зниження витрат; швидкість транзакцій. В якості недоліків можна розглянути наступні: регуляторні бар'єри; масштабованість; енергоємність.

Регуляція блокчейн-технологій та криптовалют варіюється від країни до країни. Тому певної уваги заслуговує розгляд питання - як різні країни регулюють блокчейн та криптовалюту.

Деякі країни, як-от Естонія та Швейцарія, активно підтримують розвиток технологій, пропонуючи сприятливі умови для стартапів. Інші, такі як Китай, запроваджують суворі обмеження на використання криптовалют.

Розумна та адаптивна регуляція може стимулювати інновації, тоді як надмірні обмеження можуть затримувати розвиток. Важливо знайти баланс між безпекою споживачів і підтримкою інновацій.

Очікується, що блокчейн продовжуватиме розвиватися, зростаючи в популярності завдяки новим застосуванням, таким як децентралізовані фінанси (DeFi) та невзаємозамінні токени (NFT). З'являться нові бізнес-моделі та платформи, які використовують ці технології. Тому доцільним буде вивчення існуючих наразі трендів.

У підсумку, блокчейн і смарт-контракти мають потенціал змінити фінансовий сектор, проте їхнє впровадження потребує уважного підходу до регуляції і вирішення етичних питань. Вивчення цих аспектів допоможе отримати глибоке розуміння блокчейн-технології та її потенційного впливу на фінансовий сектор.

Питання для самоконтролю

1. Що таке Біткоїн і коли він був створений
2. Яка роль технології блокчейн у функціонуванні Біткоїна
3. Що таке майнінг Біткоїнів? Як він працює
4. Які переваги та недоліки використання Біткоїна
5. Які основні ризики пов'язані з інвестуванням у Біткоїн?
6. Які альтернативи Біткоїну існують на ринку криптовалют
7. Як впливають регуляторні зміни на ринок Біткоїна?
8. Що таке «розумні контракти» і як вони пов'язані з технологією блокчейн?
9. Які прогнози щодо майбутнього Біткоїна та технології блокчейн?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Історія розвитку Біткоїн: від ідеї до глобальної валюти
2. Принципи роботи технології блокчейн
3. Порівняння Біткоїн з традиційними валютами
4. Безпека та анонімність у транзакціях Біткоїн
5. Регулювання криптовалют: виклики та перспективи

6. Біткоїн як інструмент інвестицій
7. Соціально-економічний вплив Біткоїн на світову економіку
8. Технологія блокчейн поза межами криптовалюти
9. Екологічний вплив видобутку Біткоїн
10. Майбутнє Біткоїн: прогнози та тенденції
11. Технологічні інновації в екосистемі Біткоїн

Тема 6

Електронна комерція в Україні

Мета теми: допомогти сформувати комплексне розуміння електронної комерції в Україні, її потенціалу та шляхів подальшого розвитку.

План вивчення теми

1. Нормативно-правове забезпечення електронної комерції в Україні
2. Види електронної комерції
3. Переваги та недоліки e-commerce.
4. Електронний консалтинг, SMM-маркетинг.

Методичні рекомендації

Вивчення питання нормативно-правового забезпечення електронної комерції в Україні є важливим, оскільки ця сфера активно розвивається і має значний вплив на економіку. Вивчення питання доцільно розпочати із вивчення основних понять електронної комерції (ЕК), таких як електронний бізнес, електронні платежі, платформи електронної комерції тощо.

Далі слід ознайомитися з основними законами, що регулюють електронну комерцію в Україні, такими як:

- Закон України «Про електронну комерцію»
- Закон України «Про захист прав споживачів»
- Закон України «Про захист персональних даних»
- Закон України «Про рекламу»

Зверніть увагу на зміни та доповнення до цих законів та вивчіть міжнародні документи та рекомендації, такі як закони ЄС про електронну комерцію, щоб зрозуміти, як Україна інтегрується в глобальний ринок.

Для опанування наступного питання доцільним є вивчення різних видів електронної комерції, таких як B2B (бізнес для бізнесу), B2C (бізнес для споживача), C2C (споживач для споживача) та C2B (споживач для бізнесу). Зосередьтеся на їхній специфіці та прикладах.

Ознайомтеся з популярними платформами для електронної комерції, такими як Amazon, eBay, Alibaba, Shopify, WooCommerce тощо. Вивчіть, які моделі вони реалізують.

Слідкуйте за новими тенденціями у сфері електронної комерції, такими як мобільна комерція (m-commerce), соціальна комерція (s-commerce) та використання штучного інтелекту.

Під час визначення переваг та недоліків e-commerce зверніть увагу на наступне. Переваги можуть включати зручність, широкий вибір, зниження витрат, тоді як недоліки можуть бути пов'язані з безпекою, відсутністю особистого контакту та проблемами з доставкою.

Для опанування питання «Електронний консалтинг, SMM-маркетинг» вивчіть, що таке електронний консалтинг, які послуги він охоплює, і які компанії його пропонують. Ознайомтеся з конкретними інструментами та методами, які використовуються в цій сфері.

Розгляньте успішні стратегії SMM-маркетингу, включаючи контент-маркетинг, таргетовану рекламу, роботу з інфлюенсерами. Ознайомтеся з інструментами для аналітики та управління соціальними мережами (Hootsuite, Buffer, Sprout Social).

Питання для самоконтролю

1. Що таке електронна комерція
2. Які основні види електронної комерції існують
3. Які основні платформи електронної комерції популярні в Україні
4. Які законодавчі аспекти регулюють електронну комерцію в Україні
5. Які основні переваги та недоліки електронної комерції для українських підприємств
6. Які тенденції розвитку електронної комерції спостерігаються в Україні
7. Які методи маркетингу використовуються у сфері електронної комерції
8. Які платіжні системи та способи доставки популярні в електронній комерції в Україні?
9. Які ризики пов'язані з електронною комерцією?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Історія розвитку електронної комерції в Україні.
2. Правове регулювання електронної комерції в Україні.
3. Тенденції та перспективи розвитку електронної комерції в Україні.
4. Електронні платіжні системи в Україні.
5. Вплив пандемії COVID-19 на електронну комерцію в Україні.
6. Бізнес-моделі електронної комерції.
7. Маркетинг у сфері електронної комерції.
8. Міжнародна електронна комерція.
9. Виклики та ризики електронної комерції в Україні.
10. Кейс-стаді успішних українських онлайн-магазинів.

Тема 7

Електронні публічні закупівлі. Система PROZORRO

Мета теми: полягає в ознайомленні з основними принципами електронних публічних закупівель; структурою, функціями та етапи закупівельного процесу системи PROZORRO; визначенні існуючих викликів у сфері електронних закупівель, можливих шляхів їх подолання та тенденцій розвитку.

План вивчення теми

1. Нормативно-правове регулювання електронної системи публічних закупівель
2. Загальні умови здійснення публічних закупівель
3. Електронна система публічних закупівель Prozorro

Методичні рекомендації

Методичні рекомендації щодо вивчення питань, пов'язаних з електронними системами публічних закупівель, можуть бути структуровані у кілька основних тематичних блоків. Нижче наведені рекомендації для кожного з трьох зазначених питань:

Опанування першого питання передбачає ознайомлення основними нормативно-правовими актами, що регулюють публічні закупівлі в Україні, зокрема Законом України «Про публічні закупівлі», та з підзаконними актами, які деталізують процедури закупівель, включаючи постанови Кабінету Міністрів України. Доцільним є відстеження знім та доповнень в законодавстві, які можуть впливати на електронну систему закупівель.

В процесі вивчення другого питання - Загальні умови здійснення публічних закупівель – слід ознайомитися з основними принципами публічних закупівель, такими як відкритість, конкурентність, недискримінація та рівність.

Доцільним буде вивчення ключових етапів процесу публічних закупівель, зокрема підготовку документації, проведення торгів, оцінку пропозицій і укладення договору.

В процесі вивчення питання «Електронна система публічних закупівель Prozorro», з метою ознайомлення із платформою варто зареєструватися в системі Prozorro за посиланням <https://surl.li/ldevxf> та ознайомитися з її інтерфейсом, функціоналом та можливостями. З метою ознайомлення слід використати доступні навчальні матеріали та інструкції, які пропонує система Prozorro для замовників та постачальників.

Питання для самоконтролю

1. Що таке система PROZORRO?
2. Які основні етапи процесу публічних закупівель в системі PROZORRO?

3. Які типи закупівель можна здійснювати через платформу PROZORRO?
4. Хто може бути учасником електронних закупівель у системі PROZORRO?
5. Які переваги використання системи PROZORRO для замовників та постачальників?
6. Які основні функції платформи PROZORRO?
7. Які основні правові акти регулюють проведення публічних закупівель в Україні?
8. Як проходить процедура оскарження результатів закупівель у PROZORRO?
9. Які методи оцінки пропозицій використовуються у системі PROZORRO?
10. Як система PROZORRO сприяє прозорості та відкритості публічних закупівель?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Історія та розвиток електронних публічних закупівель в Україні
2. Принципи роботи системи PROZORRO
3. Переваги та недоліки електронних публічних закупівель
4. Вплив PROZORRO на прозорість та підзвітність державних закупівель
5. Аналіз ефективності системи PROZORRO
6. Роль PROZORRO у підтримці малого та середнього бізнесу
7. Тренди та інновації в електронних закупівлях
8. Законодавче забезпечення електронних закупівель в Україні
9. Проблеми та виклики впровадження електронних закупівель у регіонах України
10. Порівняння системи PROZORRO з міжнародними платформами електронних закупівель
11. Розвиток конкурентного середовища через систему PROZORRO
12. Кейс-стаді: Успішні проекти, реалізовані через PROZORRO
13. Використання аналітичних інструментів в PROZORRO
14. Соціальні аспекти електронних закупівель
15. Етика в публічних закупівлях

Тема 8

Фінансовий маркетплейс та краудфандинг

Мета теми: полягає в глибокому дослідженні фінансових маркетплейсів та краудфандингу, їх характеристик, переваг та механізмів роботи, що сприяють економічному розвитку і підтримці інновацій. Це дозволить оцінити як позитивний, так і негативний вплив цих інструментів на ринок, а також виявити сучасні тенденції та майбутні виклики, які можуть виникнути в цій

сфері.

План вивчення теми

1. Сутність фінансового маркетплейсу.
2. Краудфандинг та його види.
3. Вітчизняні та зарубіжні краудфандингові платформи.

Методичні рекомендації

В процесі вивчення питання «Сутність фінансового маркетплейсу» слід визначити термін «фінансовий маркетплейс» - це платформа, що об'єднує попит та пропозицію фінансових послуг і продуктів.

Далі приділити увагу визначенню переваг фінансових маркетплейсів, розглянути їх архітектуру та основних учасників (клієнти, постачальники послуг, платформи).

Доцільним, процесі опанування питання, провести аналіз основних функцій маркетплейсів, таких як порівняння пропозицій, обробка транзакцій, забезпечення безпеки.

Опанування наступного питання - Краудфандинг та його види – рекомендується здійснювати в аналогічній послідовності.

Визначити термін «краудфандинг» - метод фінансування проектів за допомогою збору невеликих внесків від великої кількості людей.

В процесі розгляду видів краудфандингу доцільно визначити наступні:

- донорський (donation-based): безкоштовне фінансування проектів.
- нагородний (reward-based): внески в обмін на винагороду.
- кредитний (debt-based): фінансування у формі кредиту.
- В equity (equity-based): інвестування в обмін на частку в бізнесі.

Для опанування питання «Вітчизняні та зарубіжні краудфандингові платформи» рекомендується здійснити огляд відомих вітчизняних платформ (наприклад, «Масштаб», «Спільнокошт») та їх особливостей, та проаналізувати зарубіжні платформи (наприклад, Kickstarter, Indiegogo, GoFundMe) та їхні успіхів.

Корисним буде проведення порівняння моделей фінансування та особливостей функціонування платформ у різних країнах.

Запропонований підхід до опанування теми допоможе глибше зрозуміти сутність фінансового маркетплейсу та краудфандингу, а також ознайомитися з актуальними платформами у цій сфері.

Питання для самоконтролю

1. Яка роль фінансових маркетплейсів і краудфандингу у сучасній економіці?
2. Як ці два механізми можуть взаємодіяти між собою?
3. Які тенденції спостерігаються в розвитку фінансових маркетплейсів та краудфандингу у найближчі роки?
4. Що таке фінансовий маркетплейс і які його основні функції?
5. Які ризики можуть бути пов'язані з використанням фінансових

маркетплейсів?

6. Які основні відмінності між традиційними фінансовими установами та фінансовими маркетплейсами?

7. Як фінансові маркетплейси впливають на конкуренцію у фінансовому секторі?

8. Які технології лежать в основі роботи фінансових маркетплейсів?

9. Що таке краудфандинг і які його основні типи?

10. Які переваги краудфандингу для стартапів і підприємців?

11. Які фактори впливають на успішність краудфандингової кампанії?

12. Які ризики існують для інвесторів у краудфандингових проектах?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Визначення та принципи роботи фінансових маркетплейсів.

2. Краудфандинг: історія та еволюція.

3. Вплив фінансових маркетплейсів на традиційні фінансові установи.

4. Регуляція краудфандингу в Україні та світі.

5. Ризики та виклики фінансових маркетплейсів.

6. Переваги та недоліки краудфандингу для стартапів.

7. Фінансові маркетплейси та їх роль у розвитку малого та середнього бізнесу.

8. Фінансова грамотність та краудфандинг.

9. Глобальні тенденції у фінансових маркетплейсах.

10. Технології, що підтримують фінансові маркетплейси.

Тема 9

Мікроінвестиційні платформи та їх значення

Мета теми: полягає в дослідженні концепції мікроінвестицій, їх переваг, а також аналізі платформ, їх впливу на економіку і ризиків, пов'язаних із цими інвестиціями. Це дозволить зрозуміти важливість таких платформ у формуванні інвестиційних звичок і їх роль у сучасному фінансовому середовищі.

План вивчення теми

1. Сутність мікроінвестиційної платформи.

2. Автоматичний інвестиційний план (AIP).

3. Робот-едвайзери, переваги та недоліки використання.

Методичні рекомендації

Мікроінвестиційні платформи є сучасним фінансовим інструментом, що дозволяє малим інвесторам вкладати невеликі суми в різні проекти, стартапи або активи. Вивчення цієї теми є актуальним для розуміння нових можливостей інвестування та розвитку фінансових технологій.

Опанування першого питання ставить своєю метою ознайомлення з основними аспектами мікроінвестиційних платформ, їхніми функціями, перевагами, ризиками та впливом на ринок.

Для цього, перш за все, треба з'ясувати - що таке мікроінвестиційна платформа та визначити основні характеристики мікроінвестицій.

Надалі слід ознайомитися із історією виникнення та розвитку мікроінвестиційних платформ – час та причини появи мікроінвестиційних платформи та визначити основні етапи розвитку і популяризації цього інструменту.

Вивчення типів мікроінвестиційних платформ доцільно вивчати за такими групами:

- краудфандингові платформи.
- платформи для інвестицій у стартапи.
- платформи для інвестицій в нерухомість.

Слід розглянути алгоритм роботи платформ та інструменти для аналізу та вибору проектів.

Окремої уваги потребує розгляд переваг мікроінвестицій (доступність інвестування для широкого кола людей; диверсифікація ризиків; можливість підтримки стартапів та соціально важливих проектів) та перспектив розвитку мікроінвестиційних платформ (тенденції на ринку мікроінвестицій; вплив технологій (блокчейн, AI) на мікроінвестиційні платформи).

Мікроінвестиційні платформи відкривають нові можливості для інвесторів і підприємців. Розуміння їхньої сутності та функціонування є важливим аспектом для всіх, хто цікавиться сучасними фінансовими технологіями та інвестиційними стратегіями.

Опанування питання «Автоматичний інвестиційний план (AIP)» бажано розпочати з визначення поняття «автоматичний інвестиційний план» та з'ясування його основних принципів та механізмів роботи.

Автоматичний інвестиційний план — це потужний інструмент для досягнення фінансових цілей. Ретельне вивчення даного питання дозволить вам зрозуміти, як ефективно використовувати AIP для накопичення капіталу та управління ризиками.

Доцільним є визначення цілей, які можуть бути досягнуті за допомогою AIP та переваг автоматизованого інвестування, такі як регулярність внесків, зниження емоційного впливу на рішення та можливість накопичення капіталу.

Досліджуйте, які елементи входять до складу AIP (наприклад, розмір внесків, частота внесків, типи активів для інвестування). Розгляньте різні платформи та інструменти, які пропонують можливість автоматичного інвестування.

Проаналізуйте різні стратегії, які можуть бути реалізовані в рамках AIP (наприклад, планування на основі ризику, диверсифікація активів).

Вивчіть, як вибрати стратегію, що відповідає вашим фінансовим цілям та ризиковому профілю.

У підсумку - ідентифікуйте можливі ризики, пов'язані з автоматичним інвестуванням та розгляньте недоліки AIP, зокрема питання, пов'язані з

недостатньою гнучкістю та можливістю пропустити вигідні можливості на ринку.

Наступне питання - Робо-едвайзери, переваги та недоліки використання. Робо-едвайзери – це автоматизовані платформи, які надають фінансові консультації та управління активами з використанням алгоритмів. Вони стають дедалі популярнішими завдяки зручності та доступності. Однак, перед використанням таких сервісів, важливо розглянути їхні переваги та недоліки.

Опанування цього питання варто починати із визначення робо-едвайзерів: що це таке, як вони працюють. Надалі слід вивчити основні складові робо-едвайзерів: алгоритми, портфельне управління, автоматизація. Здійснити огляд ринку: популярні платформи (Betterment, Wealthfront, Robinhood тощо).

В ході подальшого вивчення з'ясувати переваги та недоліки використання робо-едвайзерів. Щодо переваг, основними з них є:

- доступність: низькі бар'єри входу для інвесторів.
- низькі витрати: зменшення комісій у порівнянні з традиційними фінансовими консультантами.
- автоматизація: зручність управління інвестиціями без необхідності постійної участі.
- диверсифікація: можливість інвестування в різні активи з метою зниження ризиків.
- персоналізація: використання алгоритмів для створення портфелів на основі профілю ризику.

В якості недоліків використання робо-едвайзерів можна визначити:

- обмежену персоналізацію: алгоритми не можуть врахувати всі нюанси фінансового становища клієнта.
- відсутність емоційного інтелекту: робо-едвайзери не можуть давати рекомендації в складних ситуаціях.
- залежність від технологій: ризики, пов'язані з програмними збоєм або кібератаками.
- меншу гнучкість: інвестори можуть не мати можливості швидко реагувати на зміни ринку.

Вивчення даного питання допоможе краще розуміти сучасні фінансові інструменти та зробити свідомий вибір при інвестуванні. Перебуваючи на перехресті технологій і фінансів, вони відкривають нові можливості, але також вимагають уважного підходу до їх використання.

Питання для самоконтролю

1. Що таке мікроінвестиційні платформи?
2. Які основні переваги мікроінвестицій для інвесторів?
3. Які ризики пов'язані з мікроінвестиціями?
4. Як працюють мікроінвестиційні платформи?
5. Які фактори слід враховувати при виборі мікроінвестиційної платформи?
6. Які приклади мікроінвестиційних платформ ви знаєте?
7. Яке значення мають мікроінвестиційні платформи для економіки в

цілому?

8. Як мікроінвестиційні платформи сприяють фінансовій освіті?
9. Які технології використовують мікроінвестиційні платформи?
10. Які тенденції та майбутні перспективи розвитку мікроінвестиційних платформ?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Вступ до мікроінвестування: визначення та основні принципи.
2. Типи мікроінвестиційних платформ: порівняння та аналіз.
3. Соціальний вплив мікроінвестицій: як зміни в економіці можуть покращити життя людей.
4. Ризики та переваги мікроінвестування.
5. Мікроінвестиції та фінансова грамотність: як платформи сприяють освіті інвесторів.
6. Регулювання мікроінвестиційних платформ: виклики та перспективи.
7. Технології у мікроінвестуванні: роль блокчейн та фінансових технологій.
8. Переваги та недоліки використання робо-едвайзерів у порівнянні з традиційними фінансовими консультантами.
9. Роль робо-едвайзерів у демократизації інвестицій: доступність фінансових послуг для широких мас.
10. Вплив робо-едвайзерів на фінансові ринки: аналіз тенденцій та прогнозів.
11. Етичні аспекти діяльності робо-едвайзерів: прозорість, конфіденційність та відповідальність.
12. Майбутнє робо-едвайзерів: інтеграція з іншими фінансовими технологіями.

Тема 10

Цифрові фінанси та безпека угод

Мета теми: полягає в розумінні принципів функціонування цифрових фінансових систем, а також у вивченні механізмів забезпечення безпеки транзакцій у цих системах.

План вивчення теми

1. Поняття та зміст національної системи кібербезпеки
2. Створення та запуск галузевих Центрів управління безпекою (SOC) та Центрів реагування на кіберзагрози (CERT).
3. Безпека інтернет-банкінгу в Україні.

Методичні рекомендації

Національна система кібербезпеки є важливим елементом забезпечення інформаційної безпеки держави, що охоплює комплекс заходів, організацій та технологій, спрямованих на захист інформаційних ресурсів від кіберзагроз. Вивчення цього питання є актуальним у сучасному цифровому світі.

В процесі вивчення першого питання теми необхідно зрозуміти основні поняття, принципи та складові національної системи кібербезпеки, а також її роль у забезпеченні інформаційної безпеки.

Розпочати слід із ознайомлення з теоретичними основами. А саме, визначити поняття «кібербезпека» та «національна система кібербезпеки» та ознайомитися з основними термінами: кіберзагроза, кіберінцидент, інформаційна безпека, кібернетична оборона.

Ознайомитися з національними законами та нормативно-правовими актами, що регулюють питання кібербезпеки і міжнародними угодами та рекомендаціями в сфері кібербезпеки.

Визначити ключові компоненти системи: державні органи, приватний сектор, освітні установи, громадські організації та дослідити механізми взаємодії між цими компонентами.

В якості основних типів кіберзагроз розглянути атаки зловмисного програмного забезпечення, фішинг, DDoS-атаки тощо. Їх вивчення допоможе оцінити потенційні ризики для національної безпеки.

Вивчення національної системи кібербезпеки є важливим етапом у підготовці фахівців у сфері інформаційної безпеки. Знання основних понять та принципів допоможе зрозуміти, як забезпечити захист інформаційних ресурсів на державному рівні.

Друге питання теми - Створення та запуск галузевих Центрів управління безпекою (SOC) та Центрів реагування на кіберзагрози (CERT).

Створення та запуск Центрів управління безпекою (SOC) та Центрів реагування на кіберзагрози (CERT) є важливими елементами у забезпеченні кібербезпеки організацій. Ці центри допомагають виявляти, аналізувати та реагувати на кіберзагрози, а також забезпечують захист інформаційних систем і даних.

Опанування цього питання доцільно розпочати із визначення цілей та завдань SOC та CERT. В якості цілей слід розглянути:

- захист інформаційних активів організації.
- виявлення та реагування на інциденти безпеки.
- забезпечення безперервності бізнес-процесів.

Основними завданнями Центрів є:

- моніторинг та аналіз загроз.
- розробка та впровадження стратегій реагування.
- навчання персоналу та підвищення рівня обізнаності.

Для більш повного розуміння схеми функціонування Центрів слід ознайомитися із їхньою структурою, технологічним забезпеченням та взаємодією з іншими підрозділами.

Створення та запуск SOC та CERT є складним, але надзвичайно важливим процесом для забезпечення кібербезпеки. Важливо дотримуватися систематичного підходу, активно навчати персонал та впроваджувати новітні технології для ефективної роботи центрів управління безпекою та реагування на кіберзагрози.

Невід'ємною частиною фінансових послуг в Україні став Інтернет-банкінг. З його популяризацією зростає і кількість загроз, пов'язаних з кібербезпекою. Дослідження безпеки інтернет-банкінгу є актуальним і потребує системного підходу

Тому метою вивчення наступного питання теми є визначення основних загрози безпеці інтернет-банкінгу в Україні та методів захисту.

Почати опанування питання доцільно із визначення та принципів роботи інтернет-банкінгу. Далі слід розглянути переваги та недоліки використання інтернет-банкінгу.

Наразі, основними видами загроз визначені:

- фішинг;
- шкідливе програмне забезпечення;
- витік даних;
- соціальна інженерія.

Тому в процесі вивчення методів захисту від них доцільно приділити увагу технологіям захисту (шифрування, двофакторна аутентифікація), рекомендаціям щодо створення надійних паролів; використанню антивірусного програмного забезпечення та розгляду безпечних практик при використанні Wi-Fi.

Окремо слід розглянути Законодавство України, що регулює безпеку фінансових послуг та рекомендації НБУ та інших регуляторних органів.

Питання для самоконтролю

1. Які ризики пов'язані з цифровими фінансами?
2. Які методи забезпечення безпеки угод в цифрових фінансах використовуються?
3. Що таке двофакторна аутентифікація і чому вона важлива?
4. Які основні законодавчі акти регулюють цифрові фінанси в Україні?
5. Як можна захистити свої фінансові дані в Інтернеті?
6. Які найбільш поширені види шахрайства в цифрових фінансах?
7. Яка роль фінансових технологій (FinTech) у розвитку цифрових фінансів?
8. Які нові тренди в цифрових фінансах ви можете назвати?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Кібербезпека у сфері цифрових фінансів.
2. Фінансові технології (FinTech) та їх вплив на традиційні банки.
3. Електронні платежі: переваги, недоліки та безпека.
4. Соціальна інженерія в цифрових фінансах: як захистити себе?
5. Роль штучного інтелекту в управлінні ризиками в цифрових фінансах.

6. Майбутнє цифрових валют центральних банків (CBDC).
7. Анонімність у цифрових фінансах: міфи та реальність.
8. Етика в цифрових фінансах: відповідальність компаній та користувачів.
9. Тенденції у цифрових фінансах: майбутнє фінансових послуг

Тема 11

Цифрова фінансова інклюзія та фінансовий інжиніринг

Мета теми: полягає в дослідженні способів, якими цифрові технології можуть сприяти доступу до фінансових послуг для всіх верств населення, а також в розробці інноваційних фінансових інструментів для покращення економічної участі.

План вивчення теми

1. Цифрова фінансова інклюзія: сутність, роль та завдання в сучасних умовах.
2. Роль фінансового інжинірингу та його застосування .

Методичні рекомендації

Цифрова фінансова інклюзія є важливим аспектом розвитку фінансових систем і економіки в цілому. Вона забезпечує доступ до фінансових послуг для всіх верств населення, особливо для тих, хто традиційно не мав можливості користуватися ними. У цих рекомендаціях розглянуті основні аспекти вивчення теми, включаючи сутність, роль та завдання цифрової фінансової інклюзії.

Ознайомтесь з визначенням цифрової фінансової інклюзії та її складовими. Вивчіть, як цифрові технології можуть полегшити доступ до фінансових послуг. Розгляньте основні компоненти цифрової фінансової інклюзії, такі як доступ до фінансових продуктів, якість послуг, доступність інформації.

Дослідить, як цифрова фінансова інклюзія впливає на економічний розвиток, зокрема на зменшення бідності та підвищення рівня життя.

Вивчіть, як доступ до фінансових послуг через цифрові платформи сприяє розвитку малого та середнього бізнесу.

Розгляньте важливість фінансової грамотності для успішної реалізації цифрової фінансової інклюзії.

Визначте основні бар'єри, які заважають доступу до фінансових послуг, такі як технічні, економічні та соціальні чинники.

Ознайомтеся з політиками та стратегіями, які можуть сприяти розвитку цифрової фінансової інклюзії на рівні держави, міжнародних організацій та приватного сектору.

Вивчіть роль інноваційних технологій (блокчейн, мобільні платежі, фінансові технології) у забезпеченні фінансової інклюзії.

Ці рекомендації можуть слугувати основою для глибшого розуміння теми цифрової фінансової інклюзії та її значення в сучасному світі.

Наступне питання - Роль фінансового інжинірингу та його застосування.

Фінансовий інжиніринг – це галузь, що поєднує фінанси, математику, статистику та інформатику для створення нових фінансових інструментів та стратегій. Розуміння ролі фінансового інжинірингу є важливим для сучасних фінансових фахівців, інвесторів та економістів.

Метою його опанування є ознайомлення з основами фінансового інжинірингу, його методами, інструментами та практичними застосуваннями в бізнесі та фінансових ринках.

Перш за все потрібно ознайомитися із визначенням фінансового інжинірингу, його основними поняттями та термінами. А саме:

1. Фінансові деривативи — контракти, вартість яких базується на вартості інших активів (наприклад, опціони, ф'ючерси, свопи).

2. Хеджування — стратегія, що використовується для зменшення ризику фінансових втрат шляхом укладання угод, які компенсують потенційні збитки.

3. Моделі оцінки опціонів — математичні моделі, що використовуються для визначення справедливої вартості опціонів (наприклад, модель Блека-Шоулза).

4. Ризик — можливість виникнення негативних наслідків або збитків. У фінансовому контексті ризик може бути пов'язаний із зміною цін активів, процентних ставок, валютних курсів тощо.

5. Секюритизація — процес, за допомогою якого активи (наприклад, кредити) об'єднуються в портфель і випускаються у вигляді цінних паперів.

6. Опціони — фінансові деривативи, які дають покупцеві право (але не зобов'язання) купити або продати актив за визначеною ціною в певний момент часу.

7. Ф'ючерси — контракти, які зобов'язують сторони купити або продати актив за визначеною ціною на певну дату у майбутньому.

8. Кредитні деривативи — фінансові інструменти, які використовуються для управління кредитними ризиками (наприклад, кредитні дефолтні свопи).

9. Моделювання фінансових ризиків — використання математичних і статистичних методів для оцінки та управління фінансовими ризиками.

Далі слід визначити відмінності між фінансовим інжинірингом і традиційними фінансами.

Окрему увагу слід приділити основним етапам розвитку фінансового інжинірингу та впливу технологій на розвиток фінансових інструментів.

Вивчення методів фінансового інжинірингу передбачає розгляд використання математичних моделей для оцінки ризиків; статистичних методів в аналізі фінансових даних та розробку алгоритмів для автоматизації торгівлі.

В якості фінансових інструментів слід розглянути деривативи (опціони, ф'ючерси, свопи) та їх використання; структуровані продукти та їх роль у фінансових ринках та інноваційні фінансові інструменти (криптовалюти, блокчейн).

Завершити опанування питання доцільно розглядом напрямків застосування фінансового інжинірингу: управління ризиками у фінансових установах; оптимізація портфелів інвестицій; стратегії хеджування.

Питання для самоконтролю

1. Що таке цифрова фінансова інклюзія, і чому вона важлива для економічного розвитку?
2. Які основні бар'єри заважають фінансовій інклюзії в Україні та інших країнах?
3. Які технології використовуються для забезпечення цифрової фінансової інклюзії?
4. Що таке фінансовий інжиніринг і які його основні складові?
5. Як мобільні платіжні системи впливають на фінансову інклюзію?
6. Які приклади успішних програм цифрової фінансової інклюзії ви можете навести?
7. Які рішення можуть бути запропоновані для покращення доступу до фінансових послуг для вразливих груп населення?
8. Як держави можуть сприяти розвитку цифрової фінансової інклюзії?
9. Які ризики пов'язані з цифровою фінансовою інклюзією?
10. Які тенденції в розвитку фінансових технологій можуть вплинути на фінансову інклюзію у майбутньому?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Вплив цифрових технологій на фінансову інклюзію в країнах, що розвиваються.
2. Роль мобільних платежів у забезпеченні фінансової доступності.**
3. Цифрові грошові перекази: переваги та виклики для бідних верств населення.**
4. Фінансові технології (FinTech) як інструмент підвищення фінансової грамотності.
5. Проблеми та рішення цифрової ідентифікації в контексті фінансової інклюзії.
6. Міжнародний досвід впровадження програм цифрової фінансової інклюзії.
7. Роль державного регулювання у розвитку цифрової фінансової інклюзії.
8. Фінансовий інжиніринг: основні концепції та інструменти.
9. Роль фінансового інжинірингу в управлінні ризиками підприємств.
10. Синтетичні фінансові інструменти: переваги та недоліки.
11. Фінансовий інжиніринг у контексті глобальних фінансових криз.
12. Використання великих даних у фінансовому інжинірингу: нові горизонти.

Тема 12

Цифровізація страхового ринку

Мета теми: полягає в розумінні впливу цифрових технологій на трансформацію страхових послуг, процесів та взаємодії з клієнтами, що сприяє підвищенню ефективності та доступності страхування.

План вивчення теми

1. Склад та характеристика InsurTech технологій та рішень
2. Перспективи для розвитку цифрового страхування в Україні

Методичні рекомендації

Опанування першого питання теми варто почати з визначення терміну «цифрове страхування» та його складових; як воно відрізняється від традиційних форм страхування. Розгляньте, як FinTech впливає на страхову галузь.

З цією метою доцільним буде ознайомлення з поточними тенденціями на ринку InsurTech, основними гравцями та стартапами. Використовуйте звіти аналітичних компаній, таких як McKinsey, Deloitte, PwC.

Наступним кроком повинно бути визначення та ознайомлення з різними категоріями InsurTech технологій, зокрема:

- технології для підрахунку ризиків (аналітика даних, машинне навчання);
- платформи для продажу страхових продуктів (онлайн-продаж, мобільні додатки);
- технології для управління претензіями (автоматизація, чат-боти);
- блокчейн: досліджуйте, як блокчейн може бути використаний для підвищення прозорості та безпеки.

Проаналізуйте переваги InsurTech рішень, такі як зниження витрат, підвищення ефективності, покращення клієнтського досвіду. Визначте можливі недоліки або виклики, з якими стикається галузь.

Ознайомтеся з регуляторними вимогами до InsurTech у різних країнах. Розгляньте, як регулятори реагують на нові технології та моделі.

Для вивчення питання «Перспективи для розвитку цифрового страхування в Україні», перш за все, проведіть аналіз сучасного стану страхового ринку в Україні, включаючи основні гравці, види страхування та їх популярність. Вивчіть, які технології (блокчейн, штучний інтелект, великі дані) вже впроваджуються у страхуванні.

Проаналізуйте, як цифрове страхування розвивається в інших країнах (США, Німеччина, Великобританія) і які успішні практики можна адаптувати в Україні.

Вивчіть конкретні приклади компаній, які успішно впроваджують цифрові рішення у своїй діяльності.

Визначте, які правові та регуляторні бар'єри існують для розвитку цифрового страхування в Україні.

Розгляньте, як сприйняття страхування в суспільстві впливає на його цифрову трансформацію.

Визначте, які тенденції можуть вплинути на розвиток цифрового страхування в Україні в найближчі роки.

Обговоріть потенційні інновації, які можуть з'явитися в галузі, такі як персоналізовані страхові продукти, автоматизація процесів, використання AI для оцінки ризиків тощо.

Ці рекомендації допоможуть систематизувати інформацію про цифрове страхування, виявити його перспективи та виклики, а також розробити практичні рішення для подальшого розвитку галузі в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Що таке цифровізація страхового ринку, і які її основні складові?
2. Які технології відіграють ключову роль у цифровізації страхового сектору (наприклад, блокчейн, штучний інтелект, великі дані)?
3. Які переваги цифровізації для страхових компаній та їхніх клієнтів?
4. Які виклики і ризики можуть виникнути внаслідок цифровізації страхового ринку?
5. Як цифровізація змінює процеси оформлення страхових полісів?
6. Яким чином дані про клієнтів збираються та аналізуються в умовах цифровізації?
7. Які нові бізнес-моделі виникають у зв'язку з цифровізацією страхового ринку?
8. Які регуляторні аспекти потрібно враховувати під час цифровізації страхових послуг?
9. Які приклади успішних страхових компаній, які впровадили цифрові технології, ви можете навести?

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Вплив цифровізації на традиційні страхові моделі.
2. Страхування на основі даних: як великі дані змінюють ринок
3. Фінансові технології (FinTech) в страхуванні: нові можливості та виклики.
4. Блокчейн у страхуванні: потенціал і реалії.
5. Автоматизація процесів у страхуванні: переваги та недоліки.
6. Цифровий маркетинг у страхуванні: нові стратегії залучення клієнтів.
7. Технології штучного інтелекту в страхуванні: від оцінки ризиків до обслуговування клієнтів.
8. Мобільні додатки в страхуванні: як вони змінюють взаємодію з клієнтами.
9. Кіберстрахування: виклики та можливості в епоху цифровізації.
10. Етичні питання цифровізації в страхуванні.
11. Роль соціальних медіа у формуванні іміджу страхових компаній.

12. Цифрові платформи для порівняння страхових продуктів: переваги та ризику.

Тема 13

Цифрові тренди у сфері оподаткування: зарубіжний досвід та перспективи для України

Мета теми: полягає в аналізі сучасних технологічних інновацій у податковій системі різних країн та визначенні можливостей їх впровадження в Україні для покращення ефективності збору податків і підвищення прозорості фінансових відносин.

План вивчення теми

1. Зарубіжний досвід цифровізації сфери оподаткування.
2. Стан та перспективи розвитку цифрового оподаткування в Україні

Методичні рекомендації

Опанування першого питання теми ставить своєю метою ознайомлення з міжнародними практиками цифровізації оподаткування, аналіз їх ефективності та можливостей застосування в Україні.

Почати вивчення доцільно із ознайомлення з основними термінами та поняттями (електронне оподаткування, цифрові платформи, блокчейн тощо) та ознайомлення із нормативно-правовою бази країн, що впровадили цифрові рішення в оподаткуванні

Далі слід визначити основні концепції цифровізації податкових процесів; проаналізувати досвід різних країн у впровадженні електронних систем оподаткування. Визначити роль міжнародних організацій (наприклад, ОЕСР) у формуванні стандартів цифрового оподаткування.

За результатами аналізу необхідно визначити переваги та недоліки цифровізації в сфері оподаткування.

Методичні рекомендації для вивчення питання «Стан та перспективи розвитку цифрового оподаткування в Україні» можуть включати кілька ключових аспектів. Ось структурований підхід до цього питання:

Друге питання присвячене аналізу стану цифрового оподаткування в Україні. Опанування цього питання доцільно почати огляду законодавчих актів, які регулюють цифрове оподаткування в Україні.

Визначити: які системи та платформи використовуються для цифрового оподаткування? Як вони функціонують та які основні проблеми, з якими стикається Україна у сфері цифрового оподаткування (недостатня інфраструктура, відсутність навчання, технічні труднощі).

Спираючись на результати аналізу, здійсненого під час опанування першого питання, визначити, які практики можуть бути корисними для України?

З метою визначення тенденцій розвитку цифрового оподаткування в Україні, з'ясувати, які зміни можуть відбутися в найближчі 5-10 років? Які кроки потрібно зробити для успішної реалізації цифрового оподаткування?

Запропонований підхід дозволить систематизувати вивчення питання та глибше зрозуміти стан і перспективи розвитку цифрового оподаткування в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Які основні цифрові тренди у сфері оподаткування спостерігаються у розвинених країнах?
2. Як електронне адміністрування податків вплинуло на ефективність збору податків в інших країнах?
3. Які переваги та недоліки використання блокчейн-технологій в оподаткуванні?
4. Які уроки може Україна винести з досвіду інших країн у впровадженні цифрових технологій в оподаткування?
5. Які ризики пов'язані з цифровізацією системи оподаткування, і як їх можна мінімізувати?
6. Які міжнародні ініціативи і стандарти щодо цифрового оподаткування існують, і як вони можуть вплинути на Україну?
7. Які зміни в законодавстві України необхідні для впровадження цифрових рішень у сфері оподаткування?
8. Як цифровізація може вплинути на взаємодію між платниками податків і податковими органами?
9. Які прогнози щодо розвитку цифрових технологій у сфері оподаткування в Україні на найближчі 5-10 років?
10. Які кроки можуть бути вжиті для підвищення цифрової грамотності як платників податків, так і працівників податкових органів

Теми для підготовки доповідей та рефератів

1. Електронні податкові системи: світовий досвід та їх впровадження в Україні.
2. Використання блокчейн-технологій у податкових системах.
3. Аналіз міжнародного досвіду автоматизації податкових процесів.
4. Цифрові платформи для обліку та звітності: переваги та виклики.
5. Оцінка ефективності онлайн-сервісів для платників податків.
6. Перспективи впровадження електронних інвойсів в Україні.
7. Податкова політика в умовах цифровізації економіки.
8. Кібербезпека у сфері електронного оподаткування.
9. Вплив штучного інтелекту на податкову адміністрацію.
10. Міжнародні податкові реформи та їх вплив на національні системи оподаткування.

5 ЗАВДАННЯ ДЛЯ ГРУПОВОГО ОБГОВОРЕННЯ, НАВЧАЛЬНИХ СЕМІНАРІВ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці

Мета заняття: полягає в дослідженні впливу цифрових фінансових інструментів на економічні процеси, розвиток бізнесу та покращення фінансової доступності в умовах швидкої цифровізації.

Ситуаційні завдання:

Ситуація 1: Впровадження блокчейн-технологій

- Уявіть, що ваша компанія планує впровадження блокчейн-технологій для покращення прозорості фінансових операцій. Які переваги та ризики ви бачите в цьому рішенні? Які кроки необхідно вжити для реалізації?

Ситуація 2: Використання FinTech

- Ваша компанія стикається з проблемою високих витрат на традиційні банківські послуги. Як ви можете використати FinTech-рішення для зниження цих витрат? Які конкретні інструменти або платформи ви б рекомендували?

Ситуація 3: Криптовалюти в бізнесі

- Ваша компанія розглядає можливість прийому криптовалюти як способу оплати. Які фактори слід врахувати при прийнятті цього рішення? Які переваги та недоліки можуть виникнути?

Ситуація 4: Кібербезпека

- З ростом використання цифрових фінансів у вашій компанії зростає й ризик кібератак. Які заходи ви можете вжити для забезпечення безпеки фінансових даних? Які технології можуть допомогти в цьому?

Практичні завдання:

Практичне завдання 1: Аналіз ринку FinTech

- Проведіть аналіз ринку FinTech у вашій країні. Визначте основних гравців, їхні продукти та послуги. Які тенденції ви спостерігаєте на ринку? Як це може вплинути на традиційні фінансові установи?

Практичне завдання 2: Розробка бізнес-плану

- Розробіть бізнес-план для стартапу в сфері цифрових фінансів. Які продукти або послуги ви будете пропонувати? Яка ваша цільова аудиторія? Яка маркетингова стратегія буде використана?

Практичне завдання 3: Оцінка ризиків

- Складіть матрицю ризиків для впровадження цифрових фінансів у вашій компанії. Визначте потенційні ризики, їх вплив та ймовірність, а також способи їх мінімізації.

Практичне завдання 4: Впровадження цифрового банкінгу

- Розробіть план впровадження системи цифрового банкінгу в вашу компанію. Які функціональні можливості повинні бути включені? Які технічні та організаційні зміни необхідні для успішного впровадження?

Тема 2. Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги

Мета заняття: полягає в ознайомленні студентів з основними аспектами електронного банкінгу, його видами та перевагами для споживачів і фінансових установ.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Вибір електронного банкінгу

Ви — клієнт банку, який розглядає можливість переходу на електронний банкінг. Які критерії ви будете враховувати при виборі банківської платформи? Складіть список з п'яти основних критеріїв, які можуть вплинути на ваше рішення.

Ситуація 2: Безпека електронного банкінгу

Уявіть, що ви отримали підозріле повідомлення на електронну пошту, в якому йдеться про необхідність підтвердження ваших особистих даних для доступу до вашого банківського рахунку. Які дії ви повинні вжити? Складіть план дій на випадок такої ситуації.

Ситуація 3: Переваги електронного банкінгу

У вашій компанії планують впровадження електронного банкінгу для обробки фінансових транзакцій. Які основні переваги ви можете представити керівництву для обґрунтування цього рішення? Напишіть коротку доповідь.

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Оцінка платформи

Ознайомтеся з трьома різними платформами електронного банкінгу (наприклад, Приват24, Monobank, Oschad24). Порівняйте їх за наступними критеріями: зручність інтерфейсу, доступні функції, безпека, комісії за послуги. Складіть таблицю з вашими висновками.

Практичне завдання 2: Реєстрація в електронному банкінгу

Виконайте кроки для реєстрації в одному з електронних банків. Зафіксуйте всі етапи процесу, а також будь-які труднощі, з якими ви стикалися. Напишіть звіт про ваш досвід, включаючи плюси і мінуси процесу реєстрації.

Практичне завдання 3: Використання електронного банкінгу

Проведіть фінансову транзакцію через електронний банкінг (наприклад, переказ коштів, оплату рахунку). Зробіть скріншоти всіх кроків процесу та напишіть інструкцію для новачків, як виконати цю операцію.

Практичне завдання 4: Аналіз переваг

Проведіть опитування серед колег або друзів про їх досвід використання електронного банкінгу. Які основні переваги та недоліки вони відзначають? Зробіть аналіз отриманих даних та підготуйте презентацію з результатами опитування.

Тема 3. Сучасні платіжні системи

Мета заняття: полягає в ознайомленні студентів з основними типами платіжних систем, принципів їх роботи, функцій та переваг.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Вибір платіжної системи для інтернет-магазину

Вашому другу, який запускає інтернет-магазин, потрібно вибрати платіжну систему для приймання платежів. Які фактори він має врахувати при виборі? Які системи ви б йому порекомендували і чому?

Ситуація 2: Проблеми з безпекою

Ви отримали повідомлення, що ваша платіжна система зазнала кібератаки, і дані користувачів могли бути скомпрометовані. Які кроки ви повинні вжити, щоб захистити своїх клієнтів і свою репутацію?

Ситуація 3: Порівняння міжнародних і локальних платіжних систем

Компанія, що планує вихід на міжнародний ринок, стикається з питанням, чи використовувати локальні платіжні системи в кожній країні, чи обрати одну міжнародну систему. Які переваги та недоліки має кожен підхід?

Ситуація 4: Введення нових технологій

Ваша компанія вирішила впровадити нові технології, такі як блокчейн або смарт-контракти, в свою платіжну систему. Які переваги та виклики можуть виникнути внаслідок цього рішення?

Практичні завдання

Завдання 1: Аналіз платіжних систем

Виберіть три різні платіжні системи (наприклад, PayPal, Stripe, Revolut) і проаналізуйте їхні переваги та недоліки. Які з них найбільш підходять для малих бізнесів, а які для великих корпорацій?

Завдання 2: Розробка стратегії впровадження

Розробіть стратегію впровадження нової платіжної системи для малого підприємства. Які етапи необхідно пройти, і які ресурси знадобляться для цього?

Завдання 3: Оцінка безпеки

Проведіть оцінку безпеки обраної платіжної системи. Які ризики ви виявили, і які рекомендації можна дати для їх мінімізації?

Завдання 4: Дослідження клієнтського досвіду

Проведіть опитування серед користувачів, які використовували різні платіжні системи. Які фактори впливають на їхній вибір? Які проблеми вони зустрічали під час використання?

Тема 4 Розвиток фінансових технологій

Мета заняття: полягає в ознайомленні студентів з основними типами платіжних систем, принципів їх роботи, функцій та переваг.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Впровадженням блокчейн-технологій

Ваша компанія планує впровадити блокчейн-технологію для автоматизації процесів верифікації транзакцій. Які основні переваги та недоліки даної технології ви можете виділити? Які етапи впровадження ви б рекомендували?

Ситуація 2: Використанням штучного інтелекту

У фінансовій установі виникла ідея використання штучного інтелекту для аналізу кредитоспроможності клієнтів. Які дані необхідно зібрати для цього? Які алгоритми машинного навчання можуть бути використані, і які етичні питання можуть виникнути?

Ситуація 3: Регуляція FinTech

Ваша країна розглядає можливість запровадження нових регуляцій для фінансових технологій. Які ключові аспекти регуляції ви б вважали важливими для забезпечення безпеки та здорової конкуренції на ринку? Як це може вплинути на стартапи в цій сфері?

Практичні завдання

Завдання 1: Аналіз ринку FinTech

Проведіть аналіз ринку фінансових технологій у вашій країні. Включіть огляд основних гравців, нових стартапів, інноваційних продуктів та послуг. Які тенденції ви можете виявити?

Завдання 2: Розробка бізнес-моделі

Розробіть бізнес-модель для стартапу в сфері фінансових технологій, який пропонує рішення для управління особистими фінансами. Включіть опис цільової аудиторії, канали збуту, структуру витрат та джерела доходу.

Завдання 3: Створення прототипу

Створіть прототип мобільного додатку для управління особистими фінансами, який включає функції бюджетування, аналізу витрат та нагадувань про платежі. Які функції ви вважаєте найбільш важливими, і чому?

Завдання 4: Дослідження впливу COVID-19 на FinTech

Напишіть короткий звіт про те, як пандемія COVID-19 вплинула на розвиток фінансових технологій. Які нові рішення та послуги з'явилися в цей період, і які з них, на вашу думку, мають потенціал для подальшого розвитку?

Тема 5 Віртуальна валюта. Біткоїн та технологія блокчейн

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Інвестиційний вибір

Ви є інвестором, який має 10 000 доларів США. Вас цікавлять інвестиції в біткоїн. Які фактори ви повинні врахувати перед тим, як

інвестувати? Які ризики та можливості пов'язані з такою інвестицією?

Ситуація 2: Вибір платформи для торгівлі

Вам потрібно вибрати платформу для купівлі та продажу біткоїнів. Які критерії ви будете використовувати для вибору платформи? Як ви будете оцінювати її безпеку, комісії та зручність користування?

Ситуація 3: Використання біткоїна в бізнесі

Ви керуєте малим бізнесом і розглядаєте можливість прийняття біткоїна як форми оплати. Які переваги та недоліки це може принести вашому бізнесу? Як це може вплинути на вашу клієнтську базу?

Ситуація 4: Розуміння технології

Ви отримали запит від колеги, який не розуміє, що таке блокчейн. Як ви поясните йому, як працює технологія блокчейн і чому вона важлива для біткоїна?

Практичні завдання

Завдання 1: Створення гаманця

Створіть біткоїн-гаманець на одному з популярних сервісів (наприклад, Blockchain.com або Coinbase). Запишіть процес реєстрації, створення гаманця та отримання адреси для надсилання біткоїнів.

Завдання 2: Аналіз цін

Використовуючи доступні онлайн-ресурси, такі як CoinMarketCap або CoinGecko, проаналізуйте динаміку цін на біткоїн за останній рік. Які фактори вплинули на зміни цін?

Завдання 3: Вивчення блокчейн-екосистеми

Ознайомтеся з іншими криптовалютами, які використовують технологію блокчейн (наприклад, Ethereum, Litecoin). Створіть порівняльну таблицю, в якій зазначте основні характеристики, переваги та недоліки кожної з них.

Тема 6 Електронна комерція в Україні

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Аналіз конкуренції

Ви працюєте в маркетинговому відділі компанії, яка продає електроніку онлайн. Ваше завдання – проаналізувати конкурентів на ринку. Які інструменти ви будете використовувати для збору інформації про конкурентів? Які фактори впливають на вашу стратегію продажів?

Ситуація 2: Вибір платформи для продажу

Ваша компанія вирішила розпочати онлайн-продажі. Вам потрібно вибрати платформу для електронної комерції. Які критерії ви будете враховувати при виборі платформи? Порівняйте три популярні платформи (наприклад, Shopify, WooCommerce, Prom.ua).

Ситуація 3: Проблеми з доставкою

Ви отримали скарги від клієнтів на повільну доставку товарів. Які кроки ви можете вжити для покращення системи доставки? Які логістичні компанії ви можете залучити для співпраці?

Ситуація 4: Формування електронного магазину

У вас є бюджет на створення інтернет-магазину. Які основні етапи ви повинні пройти, щоб запустити його? Які юридичні аспекти потрібно врахувати (ліцензії, податки тощо)?

Практичні завдання

Завдання 1: Створення бізнес-плану

Напишіть короткий бізнес-план для онлайн-магазину, який продає продукти ручної роботи. Включіть в нього аналіз ринку, цільову аудиторію, стратегію маркетингу та фінансовий план.

Завдання 2: Розробка маркетингової кампанії

Розробіть маркетингову кампанію для просування нового продукту в інтернет-магазині. Включіть в кампанію соціальні мережі, email-маркетинг, контекстну рекламу. Які метрики ви будете використовувати для оцінки успішності кампанії?

Завдання 3: Оптимізація сайту

Проаналізуйте існуючий веб-сайт компанії. Розробіть план дій для покращення сайту.

Завдання 4: Вивчення юридичних аспектів

Досліджуйте законодавство України, яке регулює електронну комерцію. Які основні закони та нормативно-правові акти потрібно врахувати при веденні бізнесу в інтернеті?

Завдання 5: Аналіз споживчого досвіду

Проведіть опитування серед клієнтів вашого інтернет-магазину, щоб дізнатися їхню думку про покупку. Які аспекти покупець вважає найважливішими? Як це може вплинути на вашу стратегію?

Тема 7 Електронні публічні закупівлі. Система ProZorro

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Необхідність проведення закупівлі

Ваша організація повинна закупити комп'ютерне обладнання для нового відділу. Які кроки ви повинні вжити для проведення закупівлі через систему ProZorro? Які документи потрібно підготувати?

Ситуація 2: Оскарження результатів тендеру

У вашій організації був проведений тендер на постачання канцелярських товарів, але ви вважаєте, що пропозиція одного з учасників була несправедливо оцінена. Які дії ви можете вжити, щоб оскаржити результати тендеру? Які терміни для подання скарги?

Ситуація 3: Виникнення конфлікту інтересів

Один з членів комісії з тендерних закупівель є родичем одного з учасників тендеру. Які етичні норми та законодавчі акти регулюють цю ситуацію? Які дії повинен вжити член комісії?

Ситуація 4: Порушення умов договору

Після підписання договору на постачання товарів постачальник не виконує умови контракту. Які ваші дії як замовника? Які можливості для вирішення конфлікту передбачає законодавство?

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Створення оголошення про закупівлю

Вам необхідно створити оголошення про закупівлю послуг з ремонту приміщень. Напишіть текст оголошення, вкажіть основні вимоги до учасників та терміни подання пропозицій.

Практичне завдання 2: Аналіз тендерних пропозицій

Вам надійшло три пропозиції від учасників тендеру на постачання медичних матеріалів. Проведіть аналіз пропозицій за такими критеріями: ціна, якість товару, терміни постачання. Якого учасника ви б обрали і чому?

Практичне завдання 3: Заповнення форми звіту про закупівлі

Після завершення тендеру вам потрібно заповнити форму звіту про закупівлі. Які основні пункти повинні бути в цьому звіті? Заповніть зразок звіту, використовуючи вигадані дані.

Практичне завдання 4: Проведення моніторингу закупівель

Вам доручено провести моніторинг закупівель вашої організації за останній рік. Які інструменти та методи ви будете використовувати для оцінки ефективності закупівель? Які показники є найважливішими?

Тема 8 Фінансовий маркетплейс та краудфандинг

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Запуск стартапу

Ви є засновником стартапу, який розробляє інноваційний продукт. Опишіть, які кроки ви б зробили для збору фінансування через краудфандинг. Які платформи ви б вибрали і чому?

Ситуація 2: Інвестор на фінансовому маркетплейсі

Ви – інвестор, який хоче вкласти гроші в перспективні проекти на фінансовому маркетплейсі. Які критерії ви будете використовувати для оцінки проектів? Які ризики ви бачите?

Ситуація 3: Краудфандинг для соціального проекту

Ви очолюєте неприбуткову організацію, яка прагне зібрати кошти на соціальний проект. Які особливості краудфандингу для соціальних ініціатив ви б врахували? Як би ви залучили людей до вашої кампанії?

Ситуація 4: Проблеми з краудфандингом

Ви запустили кампанію на краудфандинговій платформі, але не досягли цілей збору коштів. Які можливі причини цього? Які дії ви можете вжити, щоб поліпшити ситуацію?

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Розробка кампанії

Створіть план краудфандингової кампанії для вашого проекту. Уключіть опис продукту, цільову аудиторію, бюджет, маркетингову стратегію, а також винагороди для підтримувачів.

Практичне завдання 2: Аналіз фінансового маркетплейсу

Виберіть один з фінансових маркетплейсів (наприклад, Kickstarter, Indiegogo, GoFundMe) і проаналізуйте його функціонал, переваги та недоліки. Які типи проектів зазвичай успішні на цій платформі?

Практичне завдання 3: Оцінка ризиків

Розробіть список ризиків, пов'язаних з інвестуванням у краудфандингові проекти. Які стратегії ви можете запропонувати для їх мінімізації?

Практичне завдання 4: Порівняння платформ

Порівняйте три різні краудфандингові платформи за такими критеріями: комісії, типи проектів, які підтримуються, доступність для користувачів, успішність кампаній. Яка платформа, на вашу думку, є найкращою для стартапів і чому?

Тема 9 Мікроінвестиційні платформи та їх значення

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Вибір платформи

Уявіть, що ви хочете інвестувати в мікроінвестиційні проекти. Досліджуйте три різні платформи (наприклад, Acorns, Stash, Robinhood) та порівняйте їхні умови, комісії, доступні інвестиційні інструменти та підтримку користувачів. Яка з платформ вам здається найбільш вигідною для початку інвестування?

Ситуація 2: Аналіз ризиків

Розгляньте ситуацію, коли ви інвестували в мікроінвестиційну платформу, яка раптово закрилася. Які кроки ви повинні вжити, щоб мінімізувати свої втрати? Які юридичні права у вас є як у інвестора?

Ситуація 3: Соціальний вплив

Проаналізуйте, як мікроінвестиційні платформи можуть допомогти у фінансуванні соціально важливих проектів (наприклад, екологічні ініціативи, стартапи в соціальному підприємстві). Які переваги та недоліки такого підходу?

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Створення інвестиційного портфеля

Використовуючи одну з мікроінвестиційних платформ, створіть власний інвестиційний портфель на суму 100 доларів. Визначте, які активи ви б обрали (акції, облігації, фонди) та чому. Розрахуйте можливий дохід за 1 рік.

Практичне завдання 2: Дослідження ринку

Проведіть опитування серед своїх друзів чи родичів про їхнє ставлення до мікроінвестиційних платформ. Які основні переваги та недоліки вони бачать? Які платформи вони використовують або планують використовувати?

Практичне завдання 3: Фінансова грамотність

Розробіть коротку презентацію або буклет, в якому пояснюється, що таке мікроінвестиції, як вони працюють та які є переваги для початківців. Включіть рекомендації щодо вибору платформи та управління ризиками.

Практичне завдання 4: Аналіз успішності

Виберіть одну з мікроінвестиційних платформ і проаналізуйте її успішність за останній рік. Які фактори вплинули на її результати (економічні умови, зміни в законодавстві, конкуренція)? Які прогнози ви можете зробити щодо її майбутнього?

Тема 10 Цифрові фінанси та безпека угод

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Ситуація з фішингом

Ви отримали електронний лист, що виглядає як повідомлення від вашого банку. У листі міститься посилання, яке, нібито, веде на сайт банку для підтвердження особистих даних. Що ви зробите?

Завдання: Опишіть, які дії ви повинні вжити, щоб перевірити легітимність листа та захистити свої фінансові дані.

Ситуація 2: Ситуація з використанням криптовалюти

Ваш друг запропонував вам інвестувати в нову криптовалюту, яка, за його словами, має великі перспективи. Він обіцяє швидкий прибуток. Які ризики ви бачите у цій ситуації?

Завдання: Складіть список запитань, які варто задати перед інвестуванням, і поясніть важливість кожного з них.

Ситуація 3: Ситуація з шахрайством при онлайн-покупках

Ви знайшли товар на онлайн-майданчику за дуже вигідною ціною. Продавець просить оплатити товар заздалегідь, але не має відгуків. Які дії ви вжили б у цій ситуації?

Завдання: Напишіть алгоритм перевірки безпеки угоди перед покупкою.

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Аналіз платіжних систем

Досліджуйте три різні платіжні системи (наприклад, PayPal, Stripe, Revolut) та порівняйте їх за критеріями безпеки, швидкості транзакцій та комісійних зборів.

Завдання: Складіть таблицю, що міститиме порівняння цих систем, і надайте рекомендації щодо вибору найбільш безпечної платіжної системи для онлайн-торгівлі.

Практичне завдання 2: Створення плану безпеки

Уявіть, що ви є власником інтернет-магазину. Розробіть план безпеки для захисту фінансових даних ваших клієнтів.

Завдання: Опишіть заходи, які ви будете вживати для запобігання шахрайству, витоку даних та інших загроз.

Практичне завдання 3: Симуляція інвестицій

Використовуючи онлайн-платформи для інвестування, створіть портфель з трьох різних активів (акцій, облігацій, криптовалют).

Завдання: Визначте, які ризики пов'язані з кожним типом активу, та складіть стратегію управління ризиками для вашого портфеля.

Тема 11 Цифрова фінансова інклюзія та фінансового інжинірингу.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Відсутність доступу до фінансових послуг

У невеликому селі мешкає група людей, які не мають доступу до банківських послуг. Вони отримують дохід з сільського господарства, але не можуть накопичити заощадження чи отримати кредити.

Завдання: Продовжте цю ситуацію, розробивши план дій для впровадження цифрових фінансових рішень, які б забезпечили фінансову інклюзію для цієї громади.

Ситуація 2: Мобільний банкінг

Підприємство в Україні вирішило впровадити мобільний банкінг для своїх клієнтів, щоб спростити процес оплат і заощаджень.

Завдання: Які ключові функції має включати мобільний банкінг для залучення нових користувачів? Які ризики можуть виникнути при реалізації цього проекту?

Ситуація 3: Криптовалюти та фінансова інклюзія

У країні, де традиційні фінансові системи недостатньо розвинуті, криптовалюти починають набувати популярності.

Завдання: Оцініть переваги та недоліки використання криптовалют для підвищення фінансової інклюзії населення.

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Розробка бізнес-моделі

Створіть бізнес-модель для стартапу, який пропонує фінансові послуги через мобільний додаток. Включіть інформацію про цільову аудиторію, канали продажу, джерела доходу та витрати.

Практичне завдання 2: Аналіз даних

Використовуючи статистичні дані про фінансову інклюзію в Україні, проведіть аналіз, щоб визначити, які групи населення мають найбільші труднощі з доступом до фінансових послуг. Які рекомендації можна дати для покращення ситуації?

Практичне завдання 3: Кейс-стаді: Успішні приклади

Досліджуйте успішний випадок впровадження цифрових фінансових послуг у країні, що розвивається. Які фактори сприяли успіху? Які уроки можуть бути застосовані в інших контекстах?

Практичне завдання 4: Розробка програми навчання

Розробіть програму навчання для населення з основ цифрових фінансових послуг. Включіть теми, які повинні бути висвітлені, методи навчання та формат проведення (онлайн/офлайн).

Тема 12 Цифровізація страхового ринку

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Впровадження онлайн-платформи

Компанія «Страхування 24» вирішила впровадити онлайн-платформу для продажу страхових полісів. Які ключові етапи впровадження цифрових технологій ви б рекомендували, щоб забезпечити успішну реалізацію проекту?

Ситуація 2: Використання великих даних

Страхова компанія має велику кількість даних про своїх клієнтів. Як можна використовувати великі дані для поліпшення сервісу і підвищення рівня задоволеності клієнтів? Пропишіть кілька можливих стратегій.

Ситуація 3: Кібербезпека в страховій компанії

У страховій компанії «Безпека+» стався витік даних через недосконалість системи кібербезпеки. Які заходи слід вжити для покращення кібербезпеки і захисту даних клієнтів?

Ситуація 4: Автоматизація процесів

Страхова компанія вирішила автоматизувати процеси обробки заявок на страхування. Які переваги та недоліки автоматизації можуть виникнути в цьому випадку?

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Розробка стратегії цифровізації

Розробіть стратегію цифровізації для страхової компанії, яка включає в

себе впровадження мобільного додатку для клієнтів. Включіть у стратегію етапи розробки, маркетингу та підтримки.

Практичне завдання 2: Аналіз конкурентів

Проведіть аналіз конкурентів на ринку страхування, які вже впровадили цифрові рішення. Які інновації вони запропонували? Як це вплинуло на їх ринкову частку?

Практичне завдання 3: Розробка чат-бота

Створіть концепцію чат-бота для страхової компанії, який міг би відповідати на запитання клієнтів та допомагати їм у виборі страхового продукту. Які функції повинен мати цей чат-бот?

Практичне завдання 4: Оцінка ризиків

Розробіть методику оцінки ризиків для страхової компанії, яка використовує алгоритми машинного навчання. Які дані необхідні для реалізації цієї методики?

Тема 13 Цифрові тренди у сфері оподаткування: зарубіжний досвід та перспективи для України

Ситуаційні завдання

Ситуація 1: Аналіз впровадження електронного декларування

Ви є консультантом для Міністерства фінансів України. Проаналізуйте досвід країн, які успішно впровадили електронне декларування податків (наприклад, Естонію або Сінгапур). Які ключові елементи їхньої системи можуть бути адаптовані для України?

Ситуація 2: Вплив блокчейн-технологій на оподаткування

Уявіть, що ви працюєте в стартапі, який розробляє рішення на базі блокчейн для автоматизації податкових процесів. Розробіть бізнес-модель для вашого продукту, враховуючи досвід інших країн, де блокчейн вже використовується в сфері оподаткування.

Ситуація 3: Визначення ризиків цифровізації оподаткування

У країні X було впроваджено нову цифрову платформу для управління податковими деклараціями. Проте, через деякий час виникли проблеми з безпекою даних. Які ризики можуть виникнути при цифровізації процесів оподаткування, і як їх можна уникнути або мінімізувати?

Практичні завдання

Практичне завдання 1: Розробка стратегії для впровадження цифрових рішень

Створіть стратегічний план для впровадження цифрових рішень у сфері оподаткування в Україні на найближчі 5 років. Включіть в план етапи, необхідні ресурси, а також можливі перешкоди та способи їх подолання.

Практичне завдання 2: Оцінка ефективності цифрових інструментів

Проведіть дослідження, яке порівнює ефективність традиційних методів

збору податків з цифровими інструментами (наприклад, онлайн-платформи для подачі декларацій). Визначте ключові показники, які слід використовувати для оцінки ефективності.

Практичне завдання 3: Розробка інформаційної кампанії

Створіть концепцію інформаційної кампанії для підвищення обізнаності платників податків про нові цифрові інструменти в Україні. Включіть в кампанію різні канали комунікації та методи залучення громадськості.

6 МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Мета індивідуальної роботи полягає у можливості поглибленого вивчення студентами окремих питань фінансового планування на підприємстві. Вона ґрунтується на проведенні викладачем індивідуальних консультацій з цих питань.

Формою контролю індивідуальної роботи студента є захист реферату. Реферат – це доповідь на певну тему, що включає критичний огляд наукових та інших джерел теми, або виклад змісту наукової роботи. У рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну наукову інформацію, а й показати своє ставлення до неї. Реферат демонструє ерудицію студентів, його вміння самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати суттєву наукову інформацію.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми, складання плану реферату, вивчення наукової та методичної літератури за темою, добір відповідного матеріалу та його обробка, оформлення списку літератури, консультація з викладачем, передача його викладачеві для оцінювання.

План реферату повинен включати наступні складові: вступ, основна частина, висновки, бібліографічний список.

Під час оформлення реферату потрібно на титульній сторінці вказати назву навчального закладу, тему реферату, прізвище та ім'я студента, групу, де він навчається, прізвище керівника роботи, рік написання.

Реферат має бути чітко написаним або віддрукованим. Також враховується загальний вигляд реферату, оформлення цитат, посилань, бібліографічного списку.

Бібліографічний список починається з законів, нормативних та інструктивних документів. В бібліографічному списку потрібно забезпечити точність прізвищ та ініціалів авторів, назв книг, видавництв, міст і років видання.

При написанні роботи студент повинен давати посилання на джерело, матеріали, які подаються в рефераті. Як правило їх зазначають порядковим номером за переліком бібліографічного списку, виділеним двома квадратними дужками.

Для написання реферату необхідно використовувати науковий стиль мовлення.

Загальні вимоги до оформлення реферату

Реферат виконується на аркушах білого паперу формату А4 (210 x 297мм.) з одного боку аркуша.

Текст повинен мати поля 4-х боків аркуша:

- верхнє та нижнє не менш 20 мм; ліве – не менш 25 мм;
- праве - не менш 15 мм.

Текст на комп'ютері набирається в редакторі MS Word, шрифт тексту Times New Roman, розмір шрифту 14, міжрядковий інтервал 1,5 або написаний

від руки з висотою літер і цифр не менш ніж 2,5 мм.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами з титульною сторінкою, але на неї номер не проставляється. Нумерація починається з 2-го аркуша знизу по центру, без крапки вкінці, на відстані 10 мм від нижнього краю аркушу.

Оптимальний обсяг реферату – 10-15 аркушів.

7 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Під час навчання одним із важливих моментів є критерії оцінювання знань студентів, які є невід'ємною складовою частиною будь-якого навчального процесу.

До контрольних заходів належать поточний та підсумковий види контролю, які проводяться з метою оцінювання результатів на певному етапі навчання.

Поточний контроль – це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення лекцій і практичних занять тощо. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Для організації поточного контролю далі розподілена загальна кількість балів, за якими оцінюється вся поточна робота, між відповідними об'єктами контролю.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях оцінці підлягає рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських і практичних заняттях; активність при обговоренні проблемних питань.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягають самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання письмової роботи, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться у формі відповідей на теоретичні питання, тестування, розв'язання задач та підготовки реферату.

В разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, за дозволом декана, скласти їх до останнього

семінарського заняття. Час та порядок складання визначає викладач.

Підсумковий бал за результатами поточного модульного контролю оформлюється під час останнього семінарського заняття відповідного семестру.

Для визначення оцінки під час підсумкового контролю враховуються результати поточного контролю з практичних занять, результати захисту індивідуальних завдань, передбачених з цієї навчальної дисципліни, для студентів заочного відділення – також враховуються результати написання контрольної роботи.

Семестровий (підсумковий) контроль – це залік в обсязі навчального матеріалу, визначеного цією робочою програмою дисципліни. Студент вважається допущеним до підсумкового контролю, якщо він виконав усі види робіт, які передбачені робочою програмою дисципліни.

При здачі заліку студенти мають відповісти на ряд теоретичних питань і розв'язати надані ситуаційні завдання.

Розкриваючи теоретичні питання, студенти мають висвітлити сутність певних фінансових аспектів діяльності підприємства.

Загальні критерії оцінки знань при вивченні дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання»:

Залік буде виставлятися по результатам таких методів оцінювання:

- 1) результати виконання завдань на практичних заняттях (до 21 балу);
- 2) результати рефератів по самостійній роботі (до 21 балу)
- 3) результати виконання індивідуального завдання (до 21 балу);
- 4) результати відповідей на теоретичні питання (17 балів).

Відповідно до умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу передбачається оцінювання успішності студентів з дисципліни в балах. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується в університеті, а саме: оцінки виставляються згідно шкалі оцінювання:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні джерела:

1. Конституція України, прийнята Законом від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Find>
3. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
4. Про заставу : Закон України від 2.10.1992 р. № 2654-XII (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>
5. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
7. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
8. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 20.09.2001 р. № 2740-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. № 5-93 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
10. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
11. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>
12. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Національного банку України від 21.01.2004 р. № 22 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
13. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою : Постанова

Національного банку України від 06.06.2013 р. № 210. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1109-13>

14. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів : Постанова Національного банку України від 08.09.2011 р. № 306. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1203-11>

15. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/paran25#n25>

16. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами : Постанова Національного банку України від 03.12.2003 р. № 516. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>

Основні джерела:

1. Лисак Г.Г, Микитась А.В. Цифрові фінанси : курс лекцій для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання (4 кредити). – Електрон. дані. – Х. : ДБТУ, 2025. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.

2. Апалькова В. В. Концепція розвитку цифрової економіки в Євросоюзі та перспективи України. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Менеджмент інновацій. 2015. № 4. С.9-18.

3. Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-ті, 2018. 252 с.

4. Маслов А.О. Інформаційна економіка : становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія. Київ: Аграр Медіа Гр., 2012. 432 с.

5. Медведовський Д.Г. Цифрові фінанси: тенденції розвитку краудфандингових платформ [Електронний ресурс] / Д. Г. Медведовський // Інвестиції: практика та досвід. - 2019. - № 24. - С. 125-128.

6. Рощина Н. В, Шевчук О. А, Кустарьова К. М. Дослідження міжнародного фінансового ринку в умовах діджиталізації: нові можливості. Економічний вісник НТУУ «КПІ» № 18. 2021 р.

Додаткові джерела

1. Васильчак С.В. Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики /С.В. Васильчак, М.В. КуницькаЛяш, М.П. Дубина// Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Ґжицького. 2017. т 19. No 76. С.19-25.

2. Волосович С.В. Віртуальна валюта: глобалізаційні виклики і перспективи розвитку [Текст] /С.В. Волосович// Економіка України. 2016. No 4. С. 68-78.

3. Гордєєв О.О. Цифровізація України: розвиток криптовалют [Текст] /О.О. Гордєєв, Т.С. Смовженко, Г.Г. Чмерук //Наукові праці Науководослідного фінансового інституту. 2017. Вип. 4. С. 13-16.

4. Корнєєв В. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій /В. Корнєєв, О. Чеберяко// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018. 1(196). С.40-46.

5. Медведовський Д.Г. Цифрові фінанси: тенденції розвитку краудфандингових платформ / Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 24. С. 125-128.

6. Холявко, Н., Колоток, М., & Островська, Н. (2022). REGTECH I SUPTECH: ПЕРЕВАГИ ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ. *Науковий вісник Полісся*, 1(22), 114–126. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1\(22\)-114-126](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1(22)-114-126)

Інтернет-ресурси

1. Блокчейн і fintech: як змінюється сфера фінансів. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/04/14/672973/>

2. Важливі не самі цифрові технології, а можливості, які вони відкривають для бізнесу. Практика Sndustry 4.0 у кейсах Астарт-Київ, INTERPIPE, ДП «Укроборонпром», Kormotech. URL: <https://surl.li/wfxezz>

3. Війна та гроші. Як банкінг на відстані став рятівним колом корпоративного бізнесу. URL: <https://surl.li/mvksu>

4. Дацко М.В., Артим-Дрогомирецька З.Б. Технологія блокчейн та перспективи її застосування: веб-сайт. URL: <https://surl.li/phswkp>

5. Закон України «Про платіжні послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

6. Закон України «Про електронну комерцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

7. Інтернет-банкінг та РРО: свіжі роз'яснення від ДПС URL: <https://surl.li/qrijpqw>

9. Концепт платформи інноваційних фінансових рішень НБУ (Регуляторна «пісочниця») URL: <https://surl.li/kjleju>

10. Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: веб-сайт. URL: <https://surl.li/yscxuf>

11. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». 2018. №1.: веб-сайт. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf.

12. Матвійчук Н. М., Теслюк С. А. Основні тенденції розвитку банківських інновацій в Україні. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. Випуск Том 1 № 25, 2021. с. 79-87. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-01-79-87>

13. Міністерство цифрової трансформації України: веб-сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

14. Мовою інновацій. URL: <https://www.mastercard.ua/uk-ua/vision/whowe-are/innovation.html>
15. Національний банк приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій. URL: <https://surl.li/hredwi>
16. Новий платіжний стандарт ISO20022 для операцій в національній валюті з 01.04.2023. URL: <https://raiffeisen.ua/iso20022>
17. Незалежна від готівки: як в Україні сформувалась кешлес-культура URL: <https://surl.li/xcovqu>
18. Національний банк зосередиться на опрацюванні трьох можливих варіантів використання е-гривні URL: <https://surl.li/zamghu>
19. Офіційний сайт міжнародного платіжного сервісу Fondy. URL: <https://fondy.ua/uk/>
20. Офіційний сайт фінансового маркетплейсу finance.ua. URL: <https://finance.ua/>
21. Пігулка для економіки: як cashless впливає на фінансове здоров'я України. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/interkassa/2020/11/4/666073/>
22. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації URL: <https://surl.li/kcklts>
23. Сташук О., Теслюк С. та Кузьмич І. (2022). Перспективи викорисання технології блокчейн у фінансовому секторі. *Економіка та суспільство*, (40). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1562>
24. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року: сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp>
25. Супермаркет для банкірів. Як побудували фінансовий маркетплейс, який відвідує майже 30% українського інтернету URL: <https://surl.li/vpwulx>
26. Фінтех 2022 URL: <https://psm7.com/uk/fintech>
27. Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Демчук Н.В. Краудфандинг як сучасний спосіб фінансування: проблеми та перспективи його розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1183>
27. Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Деркач О., Корх Н. Необанки: сутність та перспективи розвитку в Україні *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. №3. С.61-71. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/693>
28. Україна 2030Е –країна з розвинутою цифровою економікою: вебсайт. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyuekonomikoyu.html>
29. Упровадження стандарту ISO 20022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022>
30. Українці дедалі більше віддають перевагу cashless-розрахункам URL: <https://surl.li/tdbyxb>
31. Цифрова адженда 2020 URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
32. Цифрові трансформації в Україні URL: <https://surl.li/ufsvbb>

33. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf

34. Цифрові технології в банках в умовах війни: кейс IBOX BANK та міжнародний досвід. URL: <https://surl.li/gbvhwq>

35. Цифровізація у 2022 році: які нові проекти запуснуть в Україні URL: <https://lviv.media/tsyfrovizatsiia-u-2022-rotsi-iaki-novi-proiektu-zapustiat-vukraini/>

36. Cashless-розрахунки в Україні стабільно зростають URL: <https://surl.li/rkdhwm>

37. Digital finance package: офіційний сайт Європейської Комісії. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/200924-digital-finance-proposals_en

38. E-banking.ProCreditBank URL: <https://surl.li/crvyno>

39. Evolution of open banking: role of bBigDate in changing fintech URL: <https://surl.li/lauvup>

40. IFC та Асоціація FintTech та інноваційних компаній співпрацюватимуть для розвитку цифрових фінансів в Україні: веб-сайт International Finance Corporation (IFC). URL: <https://surl.li/fqzsl1>

41. SupTech, RegTech та FinTech — що це таке і у чому різниця: пояснює експерт НБУ. URL: <https://ain.ua/ru/2019/05/17/suptech-regtech-tafintech/>

42. Top Use Cases for Open Banking Enabled Big Data URL: <https://surl.li/qjlacy>

Додаткову інформацію для більш ретельного дослідження з дисципліни студент може також знайти на офіційних сайтах державних органів центральної влади, галузевих міністерств або інших інформаційних порталах, зокрема:

№	Власник порталу	Режим доступу
1.	Верховна Рада України	http://www.rada.gov.ua
2.	Кабінет Міністрів України	http://www.kmu.gov.ua
3.	Міністерство фінансів України	http://minfin.gov.ua
4.	Міністерство цифрової трансформації України	https://thedigital.gov.ua
5.	Нацкомфінпослуг	http://www.dfp.gov.ua/844.html
6.	Національний банк України	http://www.bank.gov.ua
7.	Асоціація українських банків	http://aub.org.ua
8.	Державна служба статистики України	http://www.ukrstat.gov.ua
9.	Banknote World - Paper Money Collector	http://www.banknoteworld.com
10.	Електронний журнал «Деньги»	http://dengi.ua/lastjournal.html
11.	Вісник Національного банку України	http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=60949
12.	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua
13.	Національна парламентська	http://www.nplu.kiev.ua

	бібліотека України	
14.	Наукова бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua

Навчальне електронне видання
комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

ЛИСАК Галина Георгіївна
ЖИЛЯКОВА Олева Валеріївна
МИКИТАСЬ Аркадій Вікторович

Цифрові фінанси
**Методичні рекомендації до практичних занять, самостійної
роботи та виконання індивідуальних завдань**

(4 кредити)

В авторській редакції

План 2025р., поз. _____ /

Підп. до друку . .2025 р. Один електронний оптичний диск (CD-ROM);
супровідна документація. Об'єм даних ___ Мб. Тираж прим.

Видавець і виготівник
Державний біотехнологічний університет
вул. Алчевських, 44, м. Харків, 61002